

Bedömargruppens yttrande över kvalitetssäkringsarbetet avseende forskning vid Högskolan Väst

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska kvalitetssäkringsarbetet avseende forskning vid Högskolan Väst. I detta yttrande framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen har följande ledamöter ingått:

- Bo-Anders Jönsson, professor och vicerektor vid Lunds universitet (ordförande, sakkunnig)
- Marie Ernsth Bravell, docent och vicerektor för forskning vid Högskolan i Jönköping (sakkunnig)
- Katja Grillner, professor och prefekt vid Kungl. tekniska högskolan (sakkunnig)
- Jan-Erik Krusberg, ekonomiedoktor och strategidirektör vid Yrkeshögskolan Arcada Ab, Helsingfors, Finland (sakkunnig)
- Richard Lindström, student vid Stockholms konstnärliga högskola (studentrepresentant)
- Hannie Lundsgren, chefschef, Region Skåne (samverkanssakkunnig)
- Susanna Mixter, doktorand vid Högskolan i Gävle (doktorandrepresentant)
- Håkan Wiklund, professor och prorektor vid Mittuniversitetet (sakkunnig).

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt från de internationella riktlinjer för forskning som formuleras i *Europeiska stadgan för forskare* och *Riktlinjer för rekrytering av forskare* samt det nationella ramverk för kvalitetssäkring av forskning som utarbetats av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF). Se vidare *Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning* (UKÄ 2019). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets självvärdering, doktorand- och studentinlägga samt dokumentation kopplat till de fördjupningsspår som bedömargruppen har granskat vid det andra platsbesöket. Intervjuer har genomförts i samband med två platsbesök, med representanter för lärosätet och för studenter och doktorander samt med samverkansföreträdare som lärosätet samarbetar med. Scheman för platsbesöken återfinns i bilaga 1 och 2.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning utifrån nedanstående bedömningsområden.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation
- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet
- samverkan.

UKÄ har delgivit lärosätet vårt preliminära yttrande för att ge möjlighet att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Vi har tagit del av lärosätets svar (se bilaga 4), och i de fall där vi gjort bedömningen att det har varit befogat har yttrandet korrigerats.

För bedömggruppen

Bo-Anders Jönsson
Ordförande

Bedömargruppens bedömning

Högskolan Väst

Lärosäte	ID-nr
Högskolan Väst	A-2019-08-4744
<p>1. Styrning och organisation Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet</p> <p><i>Tillfredsställande</i></p> <p>Lärosätet har ett nytt övergripande kvalitetssystem för forskning och utbildning, där ansvar och rollfördelning finns beskrivet. Institutioner och forskningsmiljöer har sedan tidigare egna kvalitetssystem för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Systemen används fortfarande och beskriver processer, principer och arbetsformer. Bedömargruppen menar att ett gemensamt kvalitetssystem sannolikt skulle göra kvalitetsarbetet mer rättvist och resurseffektivt. Det återstår därför ett arbete för lärosätet att harmonisera de tre centralt beslutande systemen som gäller lokala (parallella) delar av högskolan till ett gemensamt kvalitetssystem för utveckling och säkring av forskningskvalitet, som om möjligt fortsätter att vara gemensamt med utbildning. Från självvärdering och intervjuer framgick att en lärosätesövergripande diskussion pågår, och lärosätets kvalitetssystem är under medveten utveckling.</p> <p>Lärosätets kvalitetspolicy lyfter fram medarbetarnas individuella kvalitetsansvar för en kvalitetskultur som ska bygga på dialog, öppenhet och engagemang. Enligt kvalitetspolicyen är kvalitetskulturen förankrad i strategier och i interna beslutsprocesser samt strukturer som stöder kvalitetsarbetet. Vid intervjuerna framgick att kvalitetspolicyen är känd i organisationen. Dock menar bedömargruppen att införandet av det nya kvalitetssystemet behöver kommuniceras ändamålsenligt till alla medarbetare för att uppnå den kvalitetskultur som kvalitetspolicyen betonar.</p> <p>En styrka är den nyinrättade och lärosätetsgemensamma forsknings- och utbildningsnämnden, som tillsammans med institutionsnämnderna har det övergripande ansvaret för utveckling och säkring av kvalitet i forskning och utbildning, på respektive nivå. Ett annat styrkeområde är att uppföljning och utvärdering sker genom kvalitets- och årshjul, som verkar vara viktiga för det strategiska arbetet på lärosätetsnivå. Ett system finns för återkoppling via ledningssystemets process med en årlig övergripande verksamhetsplan respektive arbetsenheternas verksamhetsplaner och verksamhetsuppföljningar. Det finns även vetenskapliga råd hos de vitala forskningsmiljöerna, som bidrar till att följa upp och utveckla forskningsmiljöerna.</p> <p>Bedömargruppen bedömer att ett sätt för lärosätet att gå mot ett gemensamt kvalitetssystem kan vara att omarbeta styrdokumentet <i>Övergripande kvalitetssystem för forskning och utbildning</i>, till en kvalitetssäkringspolicy (inte att förväxla med kvalitetspolicy), och arbeta fram vägledningar med riktlinjer och kriterier för att säkra och utveckla forskning (respektive utbildning) vid de fyra institutionerna och deras vitala miljöer. Ytterligare ett utvecklingsområde som bedömargruppen vill lyfta fram är kollegial extern utvärdering av all forskningsverksamhet och alla forskningsmiljöer, för att identifiera styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter i ett nationellt och internationellt perspektiv.</p>	

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Ledningssystemet, verksamhetssystemet och kvalitetssystemen är tydligt beskrivna och gemensamma för forskning och utbildning.
- Kvalitetspolicyn är känd och kommunicerad samt uppmuntrar till delaktighet, öppenhet och engagemang bland medarbetarna.
- Lärosätet har infört kvalitetshjulet och det strategiska årshjulet samt en vertikal dialog med återkoppling.
- Forsknings- och utbildningsnämnden tillsammans med institutionsnämnderna har det övergripande ansvaret för utveckling och säkring av forskning och utbildning.
- De vitala forskningsmiljöerna har vetenskapliga råd med externa representanter som deltar i utvecklingsarbetet.
- Lärosätet har en kvalitetschefsfunktion som understödjer rektorsbeslut till operationalisering.

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet behöver harmonisera de lokala (parallella) kvalitetssystemen till ett gemensamt system för utveckling och säkring av kvalitet i forskningen, eftersom ett komplext kvalitetssystem med enhetsspecifika system för uppföljning och utveckling riskerar att bli orättvist och resursineffektivt.
- Kvalitetssystemet behöver göras mer känt hos forskarna på alla nivåer, inklusive de internationella medarbetarna.
- Den lärosätetsgemensamma forsknings- och utbildningsnämnden behöver ta över kvalitetsrådets roll för att öka engagemanget.
- Lärosätet behöver ha en återkommande gemensam extern utvärdering av all forskning och forskningsmiljöer med stöd av kollegial granskning.

1.1. Lärosätet har ett fastställt kvalitetssystem där ansvars- och rollfördelning avseende kvalitetsarbetet beskrivs, liksom principer och konkreta arbetsformer för säkring och utveckling av kvalitet i forskningen.

Uppfylld

Motivering: Lärosätet har ett övergripande kvalitetssystem för forskning och utbildning som fastställdes i december 2019 och alltså är nytt. Enligt självvärderingen har det tagits fram under relativt kort tid utifrån lärosätets tidigare kvalitetsarbete och de kvalitetssystem som lärosätets forskningsmiljöer haft sedan några år. I självvärderingen och vid intervjuerna beskrevs kvalitetssystemet som uppdelat i ett ledningssystem och ett verksamhetssystem. Ledningssystemet ska säkra hur lärosätet styrs och vem som har ansvar för vad samt leda verksamheten mot lärosätets beslutade visioner och mål. Verksamhetssystemet beskriver de systematiska och strukturerade processer som lärosätet har för att leda och styra, stödja, utbilda och forska.

Fundamentet för struktur och systematik i det kontinuerliga förbättringsarbetet är enligt lärosätet det kvalitetshjul som omfattar att skapa förutsättningar, planering, genomförande, utvärdering och förbättring. Det övergripande kvalitetssystemet gäller alla de fyra institutionerna (institutionen för

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

ekonomi och it, institutionen för hälsovetenskap, institutionen för individ och samhälle och institutionen för ingenjörsvetenskap), de tre vitala forskningsmiljöerna (Produktionsteknik Väst, Lärande i och för det nya arbetslivet och Barn- och ungdomsvetenskap) och KK-miljön Primus.

Kvalitetssystemet är nedbrutet i enskilda kvalitetssystem, med separata riktlinjer och processer, för de tre vitala forskningsmiljöerna, KK-miljön Primus respektive övrig forskning vid institutionerna. Det ger alltså ett antal lokala kvalitetssystem som ska säkra och utveckla lärosätets forskningskvalitet. Detta förbryllade bedömargruppen med tanke på lärosätets storlek, de gemensamma visionerna och målbilderna samt lärosätets nyligen genomförda arbete med att ta fram ett nytt kvalitetssystem. En förklaring som ges i självvärderingen är att kvalitetssystemen för de vitala forskningsmiljöerna har utarbetats vid olika tidpunkter och utvecklats med tiden. Enligt lärosätet är kvalitetssystemet för Primus det mest utvecklade eftersom det följer särskilda krav från KK-stiftelsen, bland annat intern och extern granskning för att säkra processen med att välja nya forsknings- och utbildningsprojekt.

En annan förklaring som gavs vid intervjuerna är att olika forskningsinriktningar har olika behov av kvalitetssäkring, och ett lokalt kvalitetssäkringsansvar syftar till att fånga upp lokala behov och förhållanden. Lärosätet anser att vissa institutioner har haft bra system, och vid intervjuerna framkom att det förekommer överföring av goda exempel mellan institutionerna, vilket tyder på en bra dialog mellan enheterna. Lärosätet menar också att de lokala systemen nu stämmer överens med varandra allt mer (t.ex. avseende uppföljningsindikatorer), vilket bedömargruppen anser är rätt riktning mot en gemensam systematisk kvalitetssäkring av forskning, oavsett miljö och ämnesinriktning. Vid intervjuerna framfördes också en mer eller mindre samfällid uppfattning: att lärosätet bör utveckla ett gemensamt kvalitetssystem för all forskning oavsett forskningsmiljö.

Lärosätets publika kvalitetspolicy anger att kvalitetsarbetet ska vara systematiskt och leda till hög kvalitet för verksamheten i sin helhet och i alla sina delar. Policyn beskriver däremot inte ansvars- och rollfördelning eller principer och konkreta arbetsformer för säkring och utveckling av kvalitet i forskningen. Hur det övergripande ansvaret och rollerna ser ut för kvalitetsarbetet vid lärosätet framgår däremot av styrdokumentet *Övergripande kvalitetssystem för forskning och utbildning*, flera styrdokument för kvalitetssäkring och utvärdering av forskning vid forskningsmiljöer och institutioner samt lärosätets arbetsordning och delegationsordning.

Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet utvecklar den systematiska säkringen av forskning, oavsett miljö, mot samma håll med ett gemensamt system som resultat, och att ledningen fortsätter sträva efter en stor delaktighet i utvecklingen av kvalitetssystemet på alla nivåer och oavsett arbetsenhet. Eftersom lärosätet strävar efter att ha ett gemensamt kvalitetssystem för forskning och utbildning, och i avsaknad av en kvalitetssäkringspolicy (se Lärosätetsgranskning av utbildning), kan ett sätt vara att omarbete styrdokumentet för det övergripande kvalitetssystemet till en kvalitetssäkringspolicy. Samtidigt kan lärosätet utveckla vägledning (beskrivningar) med riktlinjer för olika forsknings- och lärandemiljöer när det gäller säkring och utveckling av forskning respektive utbildning vid de fyra institutionerna och tillhörande vitala miljöer.

När det gäller konkreta arbetsformer beskriver självvärderingen hur lärosätet tänker sig en "vertikal dialog" för kvalitetssäkring av forskning, det vill säga hur uppföljning och utvärdering förs vidare från institutionsnivå eller forskningsmiljö genom ledningssystemet samt slutligen får en påverkan på det strategiska arbetet med kvalitet på högskolenivå. Återkoppling sker via ledningssystemets process med en övergripande verksamhetsplan (ÖVP) och arbetsenheternas verksamhetsplaner (AVP) och

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

verksamhetsuppföljningar (AVU).

Av stor betydelse för kvalitetssäkringsarbetet är enligt bedömargruppen forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) som inrättades den 1 juli 2019. Tillsammans med institutionsnämnderna har FUN det övergripande ansvaret för att utveckla och säkra kvalitet i forskning och utbildning på högskolenivå respektive institutionsnivå, inklusive de vitala forskningsmiljöerna. Sedan de vitala forskningsmiljöerna skapades har de haft vetenskapliga råd knutna till sig. Enligt självvärderingen är syftet med råden att bidra till kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av aktuell forskningsmiljö, vilket bedömargruppen tycker är lovvärt. De vetenskapliga råden träffas två gånger om året och har externa ledamöter från nordiska lärosäten. Vid intervjuerna beskrevs de vetenskapliga rådets betydelse för forskningsmiljöns uppföljning och utveckling. Råden går igenom ett antal indikatorer som de följer löpande för miljöerna, och ger synpunkter på vad forskningsmiljön behöver förstärka.

Lärosätet har också ett kvalitetsråd, utan något formellt ansvar, men som vid intervjuerna beskrevs som ett forum för erfarenhetsutbyte, för att exempelvis lyfta upp institutionernas frågor och för att inspirera och lära av varandra samt vara rådgivande i kvalitetsarbetet till institutionerna. Enligt lärosätet är rådet viktigt för systematiken i kvalitetsarbetet, för att exempelvis koppla ihop linjen med det kollegiala. Bedömargruppen fick intrycket av att rådet är en kvarleva från tidigare system, och bedömer att det är rimligt att framöver låta FUN och de vetenskapliga råden få en större roll för inspiration och erfarenhetsutbyte. Sedan 2016 har lärosätet en kvalitetschef, som har haft rektorns uppdrag att utveckla det övergripande systemet och hur det operationaliseras. Intervjuerna visade att kvalitetschefen spelar en central roll för att hålla samman kvalitetssystemet. I dialog med rektorn underlättar kvalitetschefen besluten som är tagna på ledningsnivån för att underlätta processen och fungera som katalysator och skapa engagemang. För bedömargruppen är det påtagligt att kvalitetschefen är en kritisk funktion för lärosätet och dess kvalitetsarbete.

Sammanfattningsvis konstaterar bedömargruppen att lärosätet har ett nytt övergripande kvalitetssystem, gemensamt för forskning och utbildning, som beskriver hur ansvars- och rollfördelningen är strukturerad för kvalitetsarbetet, samt principer och konkreta arbetsformer för att säkra och utveckla kvalitet i forskningen. Bra är att den gemensamma forsknings- och utbildningsnämnden tillsammans med institutionernas nämnder har det övergripande ansvaret för att utveckla och säkra kvalitet både i forskning och utbildning. Utifrån självvärderingen och intervjuerna menar bedömargruppen att ett utvecklingsområde är att utveckla den systematiska säkringen av forskning oavsett miljö mot ett gemensamt system, och att ledningen fortsätter sträva efter en stor delaktighet i utvecklingen av kvalitetssystemet på alla nivåer och oavsett arbetsenhet.

1.2. Kvalitetsarbetet understödjer det strategiska arbetet på alla nivåer och engagerar såväl ledning som medarbetare. Kvalitetsarbetet bidrar till att lärosätets resurser används effektivt.

Inte uppfylld

Motivering: Det nya kvalitetssystemet har utvecklats från lärosätets tidigare system för kvalitetssäkring av forskning särskilt inom de vitala forskningsmiljöerna. Vid intervjuerna framkom det att rektorn och kvalitetschefen har haft (och fortfarande tycks ha) en central roll i utformningen av systemet, men det nya systemets framväxt beskrevs också som en "folkrörelse". Forsknings- och utbildningsnämnden (FUN) medverkade då aktivt med en grupp för systemet för forskning och en för

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

systemet för utbildning, och kommunicerade med institutionsnämnderna vid framtagandet. Studentkåren har på det sättet också medverkat, eftersom de är representerade i nämnderna. Bedömaregruppen uppfattar det som att lärosätet har haft intentionen att involvera många i arbetet med att införa ett nytt kvalitetssystem, vilket är bra. I självvärderingen skriver lärosätet samtidigt att det är ett utvecklingsområde att ta fram en plan för att göra kvalitetssystemet mer känt hos forskarna. Det bekräftades också vid intervjuerna att det tycks finnas en osäkerhet hos lärare och forskare om det systematiska arbetet och var i organisationen olika frågor ska behandlas.

Bedömaregruppen är något frågande till att lärosätet i samband med att man tog fram ett övergripande system valde att behålla den gamla strukturen med lokala system för kvalitetssäkring av forskning, när de tycks vara så påfallande lika och med överensstämmande indikatorer för uppföljning. Det kan ifrågasättas om utformningen av ett övergripande system och flera lokala system är resurseffektivt, och av den anledningen föreslår bedömaregruppen att lärosätet överväger att slå samman systemen till ett gemensamt system för kvalitetssäkring av all forskning.

Det finns en kvalitetspolicy som lärosätet menar ger stöd för en dialogkultur genom att lyfta fram alla medarbetares individuella kvalitetsansvar, och genom lärosätets värderingar och förhållningssätt till kvalitet. Kvalitetskulturen sägs vara förankrad i strategier och i interna beslutsprocesser samt strukturer som stöder kvalitetsarbetet. Lärosätets kvalitetskultur ska baseras på dialog, öppenhet och engagemang. I policyn anges vidare, det historiskt självklara inom akademien, att kollegiet ska ha inflytande och studenter vara representerade och att organisationens storlek ska möjliggöra engagemang och inflytande. I självvärderingen och vid intervjuerna betonades att kvalitetspolicyn är känd bland lärosätets medarbetare, vilket bedömaregruppen menar bör tala för att det pågår en utveckling mot en god kvalitetskultur. Exempel på detta är att linjen och nämnder i det nya systemet har närmast sig varandra, och genom dialoger och öppenhet engagerar både ledning och medarbetare att ta det ansvar som policyn förordar.

Ytterligare ett utvecklingsområde enligt bedömaregruppen, är att inkludera icke-svensktalande kolleger på alla nivåer i kvalitetsarbetet, exempelvis genom ändamålsenlig engelsk översättning av lärosätets dokumentation. Det bör leda till ett ännu bättre medarbetarengagemang för uppföljningar och återkoppling samt även bidra till bättre resurseffektivitet.

Bedömaregruppens uppfattning är att kvalitetspolicyn understödjer kvalitetssäkringen av forskningen vid lärosätet genom att beskriva en gynnsam kvalitetskultur som inspirerar till ett engagemang hos ledning och medarbetare, men policyn ger i övrigt ingen konkret vägledning för hur kvalitetssäkringsarbetet ska ske och vad arbetet ska fokusera på. Vid intervjuerna betonades att lärosätet vill kvalitetssäkra lärosätets vision och strategi, och har gjort en avvägning mellan övergripande strategier och en lista där man kan "bocka av detaljer" i ett kvalitetssystem. Inspirationen ska uppstå genom att alla får möjlighet att komma med inspel och tänka utanför boxen (*crazy enough*, som lärosätet uttrycker det i sin policy). För bedömaregruppen förefaller lärosätets nyligen framtagna kvalitetssystem omotiverat komplext. Genom att det beskrivna övergripande kvalitetssystemet bryts ner i flera enhetsspecifika subsystem, görs kvalitetssystemet svåröverskådligt. Det riskerar även att skapa orättvisa mellan institutionerna, och resurseffektiviteten kan ifrågasättas.

Sammanfattningsvis anser bedömaregruppen att det är bra att lärosätet haft intentionen att involvera många i arbetet med att införa ett nytt kvalitetssystem. Bedömaregruppen menar också att ett enhetligare kvalitetssystem skulle stödja ett helhetstänk och kunna ge både en rättvisare uppföljning

och utveckling av alla forskningsmiljöer samt ett effektivare utnyttjande och en bättre fördelning av lärosätets resurser. I samband med vidareutvecklingen av kvalitetssystemet uppmanas lärosätet också medvetandegöra forskare på alla nivåer om kvalitetsarbetets syfte, och då inkludera icke-svensktalande personal.

1.3. Lärosätet säkerställer att det kontinuerligt samlar in, analyserar och använder information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar.

Uppfylld

Motivering: Av självvärderingen och intervjuerna framkom att det nya kvalitetssystemet anses mer kvalitetsdrivande än tidigare kvalitetssystem, genom en tydligare struktur och ett fokusskift från avrapportering till dialoger och aktivt användande i verksamheten. Enligt självvärderingen infördes 2019 ett årshjul för regelbundna dialoger och diskussioner av strategiska frågor i högskolans ledningsgrupp, för att säkerställa att lärosätet på strategisk nivå tar tillvara den information som kvalitetssystemet har genererat. Detta tycker bedömargruppen är bra, och det bekräftades vid intervjuerna genom exempel på hur information som samlats in kan användas i dialogform för att omprioritera forskningen. Tillkomsten av arbetsintegrerat lärande som forskningsämne lyfts som ett exempel. Enligt lärosätet måste forskningsämnena vara "attraktiva och legitima", vilket är diskussioner som förs i högskolestyrelsen. Här ser bedömargruppen möjligen en konflikt mellan vad som är karakteristiskt för akademisk forskning, det vill säga forskarens frihet att välja forskningsprojekt, samt vad som avgör och vem som prioriterar den forskning som bedöms som legitim vid en uttalad forskningssamverkan.

Förvaltningsorganisationen har dialoger med institutionerna före varje möte i högskolans ledningsgrupp, där kvalitativ information samlas in om hur stödet till forskning (och utbildning) fungerar. Som exempel på resultat nämns vid intervjuerna utökat stöd för ekonomi, ledningsstöd och skapandet av *Grants and Innovation Office*. De tre vitala forskningsmiljöerna har uppföljningar varje år, medan institutionernas övriga forskning följs upp vart tredje år.

Den årliga strategidiskussionen i högskolans ledningsgrupp sägs vara inspirerad av Primus mer strukturella kvalitetssystem, vilket har resulterat i ett tydligare arbetssätt som lärosätet menar kommer att underlätta strategisk styrning samt stärka kvalitet och utveckling. Bedömargruppen noterar att detta inte är prövat ännu, och med de redan omfattande lokala kvalitetssystemen bör resurseffektiviteten beaktas. Från fördjupningsspårets underlag och intervjuerna framgår att det pågår ett utvecklingsarbete av rutiner och processer för systematiken för kvalitetssäkring av forskning inom de vitala miljöerna och forskningen på institutionerna. Avsikten är en diskussion utifrån vad lärosätet ska fokusera på och hur processen ska se ut för att uppnå det bästa resultatet.

Enligt självvärderingen sker varje år en verksamhetsuppföljning för de vitala forskningsområdena genom att de redovisar några utvalda och avstämda indikatorer som inte är systematiskt beskrivna: beskrivning av forskningsmiljön, vision för kommande år, särskilda satsningar på kompetenshöjning och meriteringssatsningar uppdelat på kön, externa medel, bibliografi, samarbete och samverkan samt forskningsanknuten utbildning och utbildningsanknuten forskning. Den vitala forskningsmiljöns verksamhetsuppföljning granskas av forsknings- och utbildningsnämnden. Ett utlåtande ges för

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

kommentarer av forskningsmiljö, som sedan ligger till grund för kommande års verksamhetsplan. Syftet är att främja den vitala forskningsmiljöns kvalitetsutveckling och bidra till en positiv utveckling av miljön, vilket bedömargruppen tycker är bra. För de vitala forskningsmiljöerna ska dessutom en mer omfattande utvärdering göras vart 4-6 år, genom självvärdering och extern kollegial medverkan, när till exempel kompetensförsörjning, storlek på forskningsmiljön, vetenskaplig produktion och samverkan granskas. Kvalitetssäkringssystemet för KK-miljön Primus följs upp enligt särskilda anvisningar från KK-stiftelsen, exempelvis genom intern och extern granskning för att säkra processen med att välja nya insatser. Dessutom görs varje år uppföljningar av beviljade projekt och slutrapportering av projekt, som ligger till grund för KK-stiftelsens långsiktiga stöd.

För den forskning på institutionerna som inte tillhör någon av de vitala forskningsmiljöerna eller Primus har lärosätet en särskild process för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling. Processen ska kvalitetssäkra de processer som bidrar till möjliggörande, upprätthållande och progression av god forskning, enligt självvärderingen. För detta ska institutionerna varje år producera verksamhetsuppföljningar (AVU), och inför nämnden redogöra för samma indikatorer för övrig forskning som gäller för Primus och de vitala forskningsmiljöerna. Detta är nytt och gjordes första gången 2019. Utöver AVU ska mer omfattande uppföljningar göras vart tredje år genom ett liknande förfarande som forskningsmiljöerna.

Lärosätets kvalitetssystem är alltså nedbrutet i enskilda kvalitetssystem för de tre vitala forskningsmiljöerna, KK-miljön Primus och institutionernas övriga forskning. De ska alla säkra och utveckla lärosätets forskningskvalitet. Genom sin uppdelning i tre parallella system menar bedömargruppen att kvalitetssystemet på ett övergripande plan riskerar att bli ineffektivt och otydligt. Som tidigare nämnts behöver lärosätet se över kvalitetssystemet för att skapa ett mer sammanhållet system och säkerställa att all forskning vid lärosätet inkluderas på ett ändamålsenligt sätt. Bedömargruppen vill framhålla att många delar i ett sådant sammanhållet system redan är på plats inom ramen för befintligt kvalitetssystem, där den årliga uppföljningen och planerade återkommande utvärderingar av vitala forskningsmiljöer kan vara en bärande stomme för ett utvecklat och mer sammanhållet framtida system.

Det är bedömargruppens uppfattning att lärosätets vitala forskningsmiljöer har blivit vägledande för vilka indikatorer som samlas in, och används som underlag för kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar, och att det historiskt återspeglats i resursfördelning inom lärosätet. Ett utvecklingsområde är därför enligt bedömargruppen att inom ett gemensamt kvalitetssystem så långt som möjligt använda samma insamlade information, t.ex. indikatorer, med bäring på forskningens kvalitet och relevans, för att uppnå en objektiv kvalitetsutveckling av all forskning och som grund för strategiska beslut och prioriteringar.

Centralt för det operativa genomförandet av kvalitetssäkring är den "vertikala dialogen" och det strategiska årshjulet, som ska stödja strategiska beslut på högskolenivå. Återkopplingen genom den övergripande verksamhetsplanen samt genom arbetsenheternas verksamhetsplaner och verksamhetsuppföljningar tycker bedömargruppen är väl genomtänkt. Lämpligt utnyttjat bör systemet kunna främja och förhoppningsvis säkerställa att den informationen som kontinuerligt samlas in från institutionerna, analyseras och används som underlag med bäring på forskningens kvalitetsutveckling, strategiska beslut och prioriteringar.

Sammanfattningsvis kan sägas att lärosätet har rutiner för att säkerställa att internt kontinuerligt samla

in, analysera och använda information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, prioriteringar och strategiska beslut. Det pågår för närvarande en medveten diskussion för att försöka enhetliggöra systematiken för lärosätets samtliga miljöer. Bedömargruppen vill slutligen rekommendera lärosätet att genomföra kollegial utvärdering för att säkerställa hela sin forskningsverksamhet och alla forskningsmiljöer, för att identifiera styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter i ett nationellt och internationellt perspektiv (se bedömningsgrund 3.1).

2. Förutsättningar

Bedömning med motivering:

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Inte tillfredsställande

Lärosätet arbetar med att främja stöd och förutsättningar inom flera områden, som kompetensförsörjning, forskningens förnyelse och sambandet mellan forskning och utbildning. Det framgår tydligt att lärosätet har goda ambitioner, planer och aktiviteter när det gäller förutsättningarna inom dessa områden. Bedömargruppen bedömer däremot att arbetet är relativt nystartat, och att lärosätet beskriver det mer teoretiskt än konkret, även om intervjuerna gav en del praktiska exempel. Det saknas också uppföljning av förutsättningarna i stora drag. Bedömargruppen kan därför inte bedöma att stödet och förutsättningarna är ändamålsenliga, eller hur de fungerar i praktiken.

Bedömargruppen har ändå förtroende för lärosätets arbete med kompetensförsörjning och med att skapa goda förutsättningar för kompetensutveckling samt med att erbjuda välfungerande karriärstöd för forskare. Bedömningen är också att lärosätet skapar goda förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten. Stödet för tillämpning av god forskningssed och hanteringsordningen för att göra avsteg från stödet finns inte på plats i en sådan omfattning att bedömargruppen bedömer att det är tillfredsställande. Lärosätet arbetar med frågan och flera nya styrdokument har tagits fram under våren 2020, vilket är bra, men det är inte tillämpligt än och det går därmed inte att avgöra hur det fungerar.

Bedömningsgrunden om att skapa goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse samt för forskningens frihet är inte uppfylld, även om det finns en god plan för att skapa förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver utveckla en systematik i arbetet med att främja forskningens frihet, och konkretisera lärosätets syn på forskningens frihet i förhållande till en stark samverkansprofil. Infrastruktur och stödverksamhet för forskning finns i viss utsträckning men den följs inte upp på ett tillfredsställande sätt. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att göra en strukturerad uppföljning.

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Lärosätet har en god ambition och plan för att skapa goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse.
- Lärosätet har bra planer och aktiviteter för arbetet med kompetensförsörjning, kompetensutveckling och karriärstöd till forskare.
- Lärosätet har påbörjat en bra process för att främja sambandet mellan forskning och utbildning, genom diskussioner och aktiviteter om forskningsanknytning och lärosätets samverkansprofil

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet behöver utveckla stödet till forskare på alla nivåer för tillämpning av god forskningssed.
- Lärosätet behöver utveckla en process och systematik för att följa upp misstänkta fall av oredlighet och sedan genomföra ändamålsenliga åtgärder.
- Lärosätet behöver införliva infrastruktur och stödverksamhet till forskare som ett område i kvalitetssäkringen av forskningen, för att få systematik och struktur i uppföljningen av den.
- Lärosätet behöver skapa en systematik i arbetet med att främja forskningens frihet, och konkretisera lärosätets syn på forskningens frihet i förhållande till en stark samverkansprofil.

2.1. Lärosätet tillhandahåller ändamålsenligt stöd till forskare avseende tillämpning av god forskningssed och följer systematiskt upp misstänkta fall av oredlighet och vidtar ändamålsenliga åtgärder.

Inte uppfylld

Motivering: Utifrån självvärderingen verkar det som om lärosätet inte gör någon skillnad mellan begreppen god forskningssed och forskningsetik. God forskningssed är dock ett begrepp som inkluderar forskningsetik men också sträcker sig bortom det. Ett ändamålsenligt stöd för tillämpning av god forskningssed måste rimligen också finnas inom moraliska frågor och juridiska aspekter. Bedömargruppens uppfattning är att detta inte finns.

Enligt självvärderingen får forskande personal, stöd i form av kurser, seminarier, föreläsningar och workshoppar där forskningsetiska frågor diskuteras. Som exempel nämns diskussion i de vetenskapliga råden i de vitala forskningsmiljöerna, om hur medförfattarskap ska hanteras. Vid intervjuerna beskrevs också forskningsetiska inslag i doktorandernas kurser. Biblioteket och de vitala forskningsmiljöerna ger också workshoppar som tar upp dessa frågor tillsammans med diskussionen om öppen vetenskap/data. Bedömargruppen kan dock inte, baserat på självvärderingen, intervjuer eller fördjupningsmaterialet, bedöma relevansen och resultaten från kurserna och workshopparna. Baserat på självvärderingen, intervjuerna och fördjupningsmaterialet kan bedömargruppen inte heller se att någon systematisk uppföljning av vilken personal som går kurserna finns på plats eller är planerad. Överlag är det svårt att förstå vilken funktion som har det övergripande ansvaret för stödet till forskare för tillämpning av god forskningssed.

I självvärderingen framgår att lärosätet har inrättat ett forskningsetiskt utskott som sorterar under den gemensamma forsknings- och utbildningsnämnden (FUN). Från fördjupningsmaterialet framgår att utskottets uppdrag nyligen har beslutats och beskrivs i *Arbetsbeskrivning för forskningsetiska utskottet* (beslut 20-02-10). Från både självvärderingen och intervjuerna framgick att utskottet ännu inte hittat sin roll och systematik i stödet till lärare, doktorander och studenter. Intervjuerna visade dock att på initiativ av Forskningsetiska utskottet planerar lärosätet workshoppar hösten 2020 om forskningsetiska frågor. I ett nyligen beslutat dokument, *Hanteringsordning för avvikelser från god forskningssed* (beslut 20-03-31), beskrivs Kommittén för utredning av avvikelser från god forskningssed. Denna kommitté består av vicerektorn för forskning som är ordförande, två representanter från Forskningsetiska utskottet, ytterligare en lärarrepresentant (med hög vetenskaplig kompetens och

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

integritet), som utses av rektor efter förslag från Forsknings- och utbildningsnämnden, och en studeranderepresentant som utses av Studentkåren. Det framgick dock vid intervjuerna att kommittén ännu inte är tillsatt, och än mindre har hittat sin roll i förhållande till det forskningsetiska utskottet, enligt bedömargruppen.

Det ska, enligt självvärderingen, sedan länge finnas tydliga rutiner och riktlinjer för att hantera misstänkt oredlighet och det hänvisas till en föreskrift, som dessvärre inte finns tillgänglig för bedömargruppen. Vid intervjuerna gavs tvetydiga besked om både riktlinjer och uppdrag för det etiska utskottet. Lärosätet hänvisar till den nya lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (2019:504) och SUHF:s rekommendationer och definitioner, och att lärosätet påbörjat en översyn av sina äldre riktlinjer. Fördjupningsmaterialet *Hanteringsordning för avvikelser från god forskningssed* beskriver processen från och med Forskningsetiska utskottet, men bedömargruppen finner ingen information om hur medarbetare som misstänker avvikelser från god forskningssed ska agera. Det framgår vidare av samma dokument att "personer som misstänks för oredlighet eller andra allvarliga avvikelser från god forskningssed ska omgående informeras om anklagelserna, och ges möjlighet att besvara dem som gäller avvikelser som utreds av högskolan." Hanteringsordningen lämnar dock ingen information om till vem, eller hur, en första orosanmälan ska gå till, vem som informerar en eventuellt misstänkt forskare och vilket stöd som involverade personer får. Vid intervjuerna framgick att processen är högst oklar hos forskarna vid lärosätet.

Sammanfattningsvis är det bedömargruppens uppfattning utifrån självvärderingen, intervjuerna och fördjupningsmaterialet att lärosätet inte erbjuder något ändamålsenligt stöd till forskare för tillämpning av god forskningssed eller har någon process för att systematiskt följa upp misstänkta fall av oredlighet och sedan genomföra ändamålsenliga åtgärder. Det är bedömargruppens uppfattning att lärosätet inte har prioriterat området, och därför har ett nödvändigt utvecklingsarbete framför sig. Bedömargruppen noterar dock samtidigt att genom de nyligen beslutade styrdokumenterna har lärosätet påbörjat arbetet med detta viktiga område.

2.2. Lärosätet skapar goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse samt för forskningens frihet.

Inte uppfylld

Motivering: Utifrån självvärderingen och intervjuerna är det bedömargruppens uppfattning att lärosätet har en god ambition och plan för att skapa goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse och för forskningens frihet, men ambitionen och planerna förefaller inte tillämpade fullt ut.

I självvärderingen resonerar lärosätet filosofiskt om forskningens frihet – att den kan indelas i "frihet från" och "frihet till" samt att "goda förutsättningar för forskningens frihet kan innefatta både att avstå från viss styrning och att vidta aktiva åtgärder." Lärosätet ger också några mer konkreta argument för utmaningarna i att skapa goda förutsättningar för forskningens frihet, som omvärldens krav på publicering, bristande basanslag för forskning och bristande resurser i form av exempelvis tid i tjänsten för forskning. Resonemanget mynnar ut i en praktisk begränsning för den enskilda forskaren att helt fritt kunna välja forskningsprojekt/område, men ger inte någon beskrivning av hur lärosätet konkret arbetar för att skapa goda förutsättningar, och för att möta utmaningarna för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse och för forskningens frihet.

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

Bedömargruppen uppfattar att det, genom den starka samverkansprofilen som lärosätet har, kan finnas risk för begränsningar i forskningens frihet enligt gängse akademisk norm och lagstiftning. Den bilden bekräftades genom intervjuerna, där utmaningarna beskrevs (ibland uttrycktes det rentav som ett hot) i att ha en stark samverkansprofil i relation till akademisk frihet. Högskolestyrelsens medelstillsdelning till forskningen, genom strategiska satsningar, beskrevs som en viktig motpol till den externa forskningsfinansieringen, och som viktig för att främja forskningens frihet. I fördjupningsmaterialet lyfts också samverkan fram i flera olika dokument, men inte hur lärosätet tillsammans med samverkanspartner verkar för forskningens förnyelse och frihet. Ett konkret arbetssätt som beskrevs vid intervjuerna är de avtal som skrivs mellan lärosätet och samverkanspartner, som bland annat berör forskningsresultat, genom att avtalen innehåller synsätt om gemensam kunskapsutveckling, äganderätt till resultat och publicering. Vid intervjuerna framkom också att *Grants and Innovation Office* (GIO) fungerar som ett stöd vid framtagande av avtal och policyer med samverkanspartner. För att sammanfatta finns det en stor medvetenhet om spänningarna mellan samverkansprofilen och den akademiska friheten. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att strukturera och dokumentera denna medvetenhet och vad forskningens frihet betyder för just detta lärosäte. De arbetssätt som används för att främja forskningens frihet bör framhållas i exempelvis strategidokument och i kommunikationen med samverkanspartner.

I självvärderingen och i fördjupningsmaterialen är varken tidigare indikatorer eller de nuvarande, systematiskt beskrivna och det är därför inte möjligt att avgöra om de nya skapar bättre förutsättningar för förnyelse. När det gäller forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse så beskriver lärosätet i självvärderingen att de har gått från "flera" indikatorer till "färre" i kvalitetssystemet, och att indikatorerna nu är desamma för alla (vitala) forskningsmiljöer. Det skapar goda förutsättningar för förnyelse och utveckling, enligt lärosätet, genom att man prioriterar basanslagen till starka forskningsmiljöer inom strategiska områden, för uppbyggnad och verksamhetsutveckling. Från självvärderingen, intervjuerna och fördjupningsmaterialet är det dock uppenbart att strategiskt valda forskningsområden styr forskningsutvecklingen, och till viss del utbildningsprofilen, men inte forskningens förnyelse eller frihet. Här rekommenderar bedömargruppen att lärosätet tydliggör indikatorerna för uppföljningen av forskningsmiljöerna och deras syfte, för att lyfta fram forskningens förnyelse och frihet.

Sammanfattningsvis noterar bedömargruppen en god ambition att skapa goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse och för forskningens frihet. Men lärosätet behöver en systematik och struktur i arbetet med att framför allt främja forskningens frihet i relation till den starka samverkansprofilen.

2.3. Lärosätet arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning och skapar goda förutsättningar för kompetensutveckling samt tillhandahåller välfungerande karriärstöd för forskare i alla skeden i karriären oberoende av anställningsform.

Uppfylld

Motivering: Överlag framgår det att lärosätet har ambitioner och bra planer för arbetet med kompetensförsörjning och karriärstöd till forskare. Det systematiska arbetet med kompetensförsörjning är relativt nytt även om lärosätet har arbetat med det på olika sätt i organisationen under en längre tid. I självvärderingen beskriver lärosätet att de arbetar med kompetensförsörjningsplaner, och att det är

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

prefekterna som är ansvariga för att ta fram dem på institutionsnivå, i samarbete med avdelningscheferna och med stöd från HR-avdelningen. I det nya kvalitetssystemet ska planerna följas upp vid behov och i samband med institutionens årliga verksamhetsplanering samt ingå i det nyligen införda årshjulet för högskolans ledningsgrupp. Det framgår däremot inte från självvärderingen, intervjuerna eller fördjupningsmaterialet hur ett långsiktigt arbete sker i de vitala forskningsmiljöerna, eller Primus, i relation till institutionerna.

Enligt självvärderingen har lärosätet också infört meriteringsprogram för att öka antalet docenter, och professorerna får tid i sin tjänstefördelning för att vara mentorer åt mer juniora forskare. Det tycker bedömargruppen är ett utmärkt initiativ. Meriteringsprogrammen återspeglas också i fördjupningsmaterialen, och vid intervjuerna gavs framgångsrika exempel. Vid intervjuerna framgick också att samtliga medarbetare har tio procent kompetensutvecklingstid i sin tjänst, och kan ansöka om ytterligare tio procent. Det finns områden som är prioriterade, där ett exempel är arbetsintegrerat lärande, men det sker ingen övergripande, systematisk uppföljning utan görs enbart på individnivå genom medarbetarsamtalen. Ett annat exempel på kompetensutveckling, enligt självvärderingen, är möjlighet till ett forskningsledarprogram i samarbete med andra högskolor och regelbundna forskningsseminarier som sker i lärosätets vitala forskningsmiljöer.

I självvärderingen uppges att kompetensförsörjningen är ett prioriterat utvecklingsområde, vilket också bekräftas vid intervjuerna. Sammantaget bedömer bedömargruppen att lärosätet är på väg mot ett sammanhållet kompetensförsörjningssystem – men att det inte är helt framme. De olika institutionerna har kommit olika långt med mentorsstöd och kompetensutvecklingstid i tjänsten för att främja docenturer. Mallen för kompetensförsörjningsplanerna är också relativt ny. Bedömargruppen finner alltså få belegg för hur kompetensförsörjningen och meriteringsprogrammen bidrar till att säkra kvaliteten i verksamheten. Därmed är det svårt att avgöra hur lärosätet arbetar långsiktigt, även om det beskrivna arbetet verkar lovande. Det är också svårt att avgöra hur de vitala forskningsmiljöerna och Primus arbetar tillsammans med institutionerna i det arbetet, det vill säga hur kopplingen mellan utbildning och forskning syns i det långsiktiga arbetet med kompetensförsörjning. Bedömargruppen rekommenderar alltså att lärosätet vid planeringen av kompetensförsörjning och utveckling av undervisningskvalitet bör göra en tydlig och strukturerad koppling till undervisningens behov av forskande lärare. Vidare bör samverkan mellan institutioner och forskningsmiljöer om kompetensutveckling och kompetensförsörjning struktureras och följas upp systematiskt.

Doktorander får stöd i karriärplanering i samband med att den individuella studieplanen (ISP) går igenom varje år. Genomgången görs tillsammans med handledaren, enligt självvärderingen. Vid intervjuerna framgår att det inte alltid sker systematiskt, och att det beror lite på handledare och kultur, vilken typ av karriärplanering som ges. Enligt självvärderingen finns en högskolepedagogisk enhet som erbjuder stöd genom utbildning i karriärplanering för lärare. Det går inte att utläsa vad som avses med karriärplanering för personalen, men en studievägledare har ansvar för stöd och vägledning till doktorander. Vid intervjuerna framkom dock att det behövs mer information om den här typen av stöd, eftersom det inte framstår som helt känt av doktoranderna. Bedömargruppen rekommenderar därför lärosätet att arbeta mer systematiskt och strukturerat med karriärrådgivning.

Sammanfattningsvis arbetar lärosätet med kompetensförsörjning och karriärstöd för att skapa goda förutsättningar för kompetensutveckling, men bedömargruppen ser ett behov av att utveckla karriärstödet för doktorander, samt att arbeta med en strukturerad uppföljning av kompetensutveckling, framför allt i förhållande till verksamhetens behov av forskning.

2.4. Lärosätet följer upp stödverksamhet och infrastruktur för forskning och vidtar vid behov ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder.

Inte uppfyllt

Motivering: I självvärderingen beskrivs olika typer av stödverksamhet och infrastruktur. Lärosätet har upprättat ett *Grants and Innovation Office* (GIO) som stöd i forsknings- och innovationsrådgivning. Biblioteket erbjuder stöd för publicering, exempelvis för *Open Access*. Genom arbetsgruppen *Data Access Unit* (DAU) erbjuds stöd i datalagring. Det finns en också en referensgrupp för forskningsstöd i dialog mellan förvaltning, bibliotek och institutioner. Vid intervjuerna betonas att förvaltningen önskar brygga så mycket som möjligt mellan forskargrupperna och institutionerna, och stödja forskningen snarare än att kontrollera den, vilket bedömargruppen tycker är bra. Vid intervjuerna lyfte också forskarna fram bibliotek och GIO som bra stöd.

Överlag nämns mycket "mjuk" infrastruktur (som till exempel biblioteket och GIO) både i självvärderingen och i fördjupningsmaterialen, men inte något om den "hårda" infrastruktur som tillgång till laboratorier, utrustning och annan teknisk apparatur. Inte heller nämns tillgång till statistiskt stöd i form av stödfunktion med statistisk kompetens eller statistikprogram som kan behövas vid planering och genomförande av forskning. Vid intervjuerna lyfte forskare fram att de som hade nära koppling till samverkansparter också hade större möjlighet till den här typen av stöd och infrastruktur genom samverkansparter än genom lärosätets försorg.

Det som framför allt saknas är systematisk uppföljning av stödverksamhet och infrastruktur och vilka ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder som har genomförts. I självvärderingen beskrivs det att lärosätet 2017 införde ett arbete med medarbetarundersökning (ARK) som ska genomföras vart tredje år. Resultatet från 2017 mynnade ut i en omfattande handlingsplan. Bedömargruppen finner däremot inte någonstans belägg för hur mycket som är kopplat till forskningens stöd och infrastruktur. Utöver medarbetarundersökningen sker enligt självvärderingen, medarbetarsamtal, årliga verksamhetsuppföljningar och uppföljning av forskningsmiljöer samt möten mellan prefekterna och högskoledirektören, som ett led i att följa upp stödverksamhet och infrastruktur. I fördjupningsmaterialet *Regler för inrättande av vitala forskningsmiljöer* finns också en sektion där det ska redogöras för särskild infrastruktur, men inte hur uppföljning ska ske. Varken i fördjupningsmaterialen eller vid intervjuerna framgick vad som framkommit i de uppföljningar som enligt självvärderingen ska ha genomförts, eller vilka ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder som åstadkommit som en följd av uppföljningarna.

I självvärderingen framgår också att lärosätet följer upp stödverksamhet till forskning via FUN genom de kvalitetssäkringsprocesser som finns på institutionerna. Uppföljning överlag är oklart utifrån självvärderingen, där lärosätet uppger att man planerar att ytterligare utveckla och systematisera uppföljning av stödverksamhet och infrastruktur för forskning, för ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder baserat på UKÄ:s pilotgranskning av kvalitetssäkring av forskning.

Sammanfattningsvis rekommenderar bedömargruppen lärosätet att införliva infrastruktur och stödverksamhet som ett område i kvalitetssäkringen av forskningen, för att få systematik och struktur i uppföljningen av detsamma och därmed vid behov kunna vidta ändamålsenliga kvalitetshöjande åtgärder. Det kan med fördel finnas med i till exempel verksamhetsplanerna som lyfts till FUN, där

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

lärosätet också kan använda sig av Doktorandbarometern som tar upp frågor om infrastruktur och stödverksamhet.

2.5. Lärosätet skapar goda förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Uppfylld

Motivering: Bedömargruppen anser att lärosätet har påbörjat en process för att främja sambandet mellan forskning och utbildning, genom diskussioner om forskningsanknytning och lärosätets samverkansprofil. I självvärderingen och i fördjupningsmaterialet finns inga direkta förutsättningar eller aktiviteter beskrivna, och inte heller någon beskrivning av dess uppföljning, men vid intervjuerna ges flera konkreta exempel som visar på en främjande miljö när det gäller sambandet mellan forskning och utbildning samt även med det omgivande samhället.

Lärosätet uttrycker det som en styrka i självvärderingen, att dess strategier (som inte står framskrivna i självvärderingen) fastställer att all utbildning ska ha forskningsanknytning och all forskning ska ha utbildningsanknytning. I självvärderingen beskrivs vidare tre dimensioner:

- 1) Utbildningen ska genomföras av lärare som ingår i forskande miljöer.
- 2) Kursinnehållet ska ha vetenskapliga inslag och perspektiv.
- 3) Studenterna ska lära sig ett vetenskapligt förhållningssätt.

Dessa dimensioner bedöms rimliga, men de konkreta exemplen som ges, t.ex. inrättandet av FUN, doktorandernas assistenttjänstgöring, relaterar varken till nämnda dimensioner eller till strategin hur man inledningsvis beskriver förutsättningarna i självvärderingen. Bedömargruppen anser att den struktur som beskrivs i självvärderingen, det vill säga att den största delen av högskolans forskning bedrivs i vitala forskningsmiljöer/Primus försvårar sambandet mellan forskning och utbildning, snarare än att stärka det. Vid intervjuerna kunde dock lärosätet visa på flera konkreta exempel på arbetet med att stärka sambandet mellan forskning och utbildning:

- 1) Nya magister- och masterprogram skapas, där lärosätet har stark forskningskompetens.
- 2) Lärare som undervisar ska ha rätt ämneskompetens och aktivt forska.
- 3) Utbildningarna använder både nationell och internationell forskning.
- 4) Studenterna får träna på forskningsprocessens olika steg.
- 5) Kurser på engelska erbjuds, så att fler engelskspråkiga forskare ska kunna engageras i grundutbildningen.

I fördjupningsmaterialet *Rapport till högskolans ledningsgrupps uppföljning av forskning på institutionerna* framgår också ambitionen med forskningsanknytning. Det är dock flera av institutionerna som har som förbättringsområde att stärka upp sin forskningsanknytning av utbildningen. I verksamhetsuppföljningen av forskningsmiljöerna beskrivs också samband mellan forskning och utbildning, främst i form av att skapa utbildningar kopplade till forskningen (i linje med punkt 1 ovan). Sambandet kan ju också handla om att utbildningen syns i forskning, vilket det också gavs exempel på vid intervjuerna. Som exempel nämndes detta genom att självständiga examensarbeten går vidare till forskningsprojekt, eller att arbetsintegrerat lärande studeras ur ett vetenskapligt perspektiv.

Det finns ingen strukturerad uppföljning av sambandet mellan forskning och utbildning. I

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

självvärderingen hänvisas till programrapporter för uppföljning och i fördjupningsmaterialet i form av olika programrapporter, visas på en stor variation i denna uppföljning men med få konkreta exempel. I självvärderingen uppges det vara en styrka att lärosätet aktivt arbetat med en definition av vad forskningsanknytning är, bland annat genom workshoppar, men det uppges samtidigt att det är ett utvecklingsområde att finna bättre verktyg för uppföljning. Det är en uppfattning som bedömaregruppen delar och även rekommenderar lärosätet att fortsätta utveckla. Bilden bekräftades vid intervjuerna, där lärosätet refererar till programrapporter för uppföljning, men har svårt att återge konkreta exempel för just uppföljning.

Sammanfattningsvis anser bedömaregruppen att lärosätet har en god ambition när det gäller förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten, men att organiseringen med forskningsmiljöer och institutioner för utbildning i olika organisationer kräver en tydligare struktur. För att säkerställa att lärosätet skapar goda förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten, så rekommenderar bedömaregruppen en mer konkret och systematisk uppföljning av det arbete som faktiskt genomförs.

3. Utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering:

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Inte tillfredsställande

Lärosätet har utvecklat ett kvalitetssystem för forskning som delvis fungerar tillfredsställande. Bedömaregruppen kan utifrån självvärderingen och övrig inskickad dokumentation samt vad som framkommit vid intervjuerna konstatera att lärosätets forskningsverksamhet regelbundet följs upp internt och att rekommendationer som kommer ut av uppföljningar tas om hand i berörda verksamheter och bidrar till att utveckla dem. Inslagen av oberoende kollegial granskning är dock bristfälligt i det nuvarande systemet. Den föreslagna formen av utvärderingar är principiellt adekvat men berör inte samtliga forskningsmiljöer vid lärosätet. Eftersom systemet inte är infört går det inte heller att utvärdera det på ett tillfredsställande sätt.

Lärosätet är på god väg att etablera tillfredsställande rutiner för intern kommunikation av resultaten från uppföljning och kollegial granskning av forskning men har ännu inte etablerat motsvarande rutiner för extern kommunikation. Vilka rapportslag som regelbundet ska kommuniceras utåt och hur är inte fastställt. På ett övergripande plan brister lärosätets kvalitetssystem för forskning i tydlighet, transparens och effektivitet. Tre olika system tillämpas parallellt för olika organisatoriska entiteter, vilket bedömaregruppen efter intervjuerna kan konstatera skapar merarbete och ger sämre förutsättningar för likvärdighet och transparens för olika verksamheter och för forskare inom olika miljöer.

Bedömaregruppen har identifierat följande styrkor:

- Lärosätet genomför en uppföljning av vitala forskningsmiljöer och Primus varje år på ett tillfredsställande sätt genom väl genomarbetade självvärderingsrapporter. Styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter identifieras och resultaten återkopplas till verksamheterna eftergenomgång i FUN, eller vad gäller Primus av rektor

- I Primus och vid flera institutioner används externa sakkunniga för att bedöma prioriteringen och fördelningen av interna projektanslag. Bedömaregruppen ser utifrån intervjuerna positivt på det sätt som förfarandet tillämpas vid lärosätet och bedömer att det verkar kvalitetsdrivande.
- Resultaten från uppföljningen kommuniceras internt genom publicering på intranät och diarieföring samt diskuteras på olika nivåer i berörda verksamheter.

Bedömaregruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Den årliga uppföljningen av övrig forskning vid institutionerna har begränsad omfattning, och återkopplingen från FUN är mer summarisk än för vitala forskningsmiljöer. Eftersom övrig forskning även inbegriper mer omfattande forskningsmiljöer behöver detta ses över, så att forskningsverksamheterna vid lärosätet behandlas mer likvärdigt för uppföljning och utvärdering.
- Återkommande utvärderingar av lärosätets forskningsmiljöer med externa sakkunniga planeras för vitala forskningsmiljöer i det nuvarande kvalitetssystemet. Primus utvärderas på motsvarande sätt inom ramen för KK-stiftelsens kvalitetssystem. Lärosätet behöver säkerställa att även forskningsmiljöer som inte ingår i de vitala forskningsmiljöerna eller Primus genomgår återkommande utvärdering.
- Kvalitetssystemet är på ett övergripande plan ineffektivt och otydligt genom sin uppdelning i tre parallella system. Lärosätet behöver se över kvalitetssystemet för att skapa ett mer sammanhållet system och säkerställa att alla forskningsmiljöer vid lärosätet inkluderas på ett ändamålsenligt sätt. Bedömaregruppen vill framhålla att många delar i ett sådant sammanhållet system redan är på plats inom ramen för det befintliga kvalitetssystemet, där den årliga uppföljningen och de planerade återkommande utvärderingarna av de vitala forskningsmiljöerna kan vara en bärande stomme för ett utvecklat och mer sammanhållet framtida system.

3.1. Lärosätet säkerställer att dess forskningsmiljöer/forskning återkommande genomgår granskningar ur nationellt och internationellt perspektiv med stöd av kollegial granskning för att identifiera styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter. Lärosätet har system för att fånga upp och ta hand om de rekommendationer som sådana granskningar ger upphov till.

Inte uppfylld

Motivering: I självvärderingen beskrivs den modell som lärosätet tillämpar för återkommande granskningar. Lärosätet har under de senaste åren genomfört en hel del förändringar av kvalitetssystemet, och det är därför många delar av det aktuella systemet som ännu är oprövat. Kvalitetssystemet för forskning har tre olika spår, där lärosätet följer upp KK-miljön Primus, sina vitala forskningsmiljöer och institutionernas övriga forskning på tre olika sätt.

De återkommande granskningar som lärosätet tillämpar har huvudsakligen karaktären av årlig uppföljning genom rapporter från vitala forskningsmiljöer och institutioner som granskas av FUN. Primus granskas av rektorn. De vitala forskningsmiljöerna gör en fördjupad rapport varje år, medan institutionernas övriga forskning följs upp mer noggrant vart tredje år. Externa och internationella

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

granskare engageras inte i årscykler för de vitala forskningsmiljöerna och institutionerna. För Primus involveras externa sakkunniga för bedömning av interna projektansökningar. Vid intervjuerna framkom att det även inom institutionerna tillämpas bedömningsprocesser som involverar externa sakkunniga när det gäller att prioritera stöd till forskningsprojekt med interna anslagsmedel.

När det gäller återkommande extern granskning har lärosätet lagt om sitt system (2019) och ännu inte genomfört någon av de utvärderingar som enligt systemet ska komma att genomföras vart fjärde till sjätte år för de vitala forskningsmiljöerna. Utvärderingarna ska bygga på en självvärderingsrapport inklusive en SWOT-analys som bedöms av två externa granskare som besöker miljön och ger en skriftlig återkoppling. Det system som beskrivs bör teoretiskt ha goda förutsättningar att svara mot bedömningsgrundens krav, men går inte i dagsläget att bedöma eftersom ingen sådan utvärdering har genomförts. En betydande svaghet är dock att detta system bara innefattar de vitala forskningsmiljöerna och därmed inte fångar upp den forskning och de forskningsmiljöer som befinner sig utanför dem. Forskningsverksamheten vid institutionen för hälsovetenskap ligger till exempel utanför de vitala miljöerna och ingår därför inte i det system för återkommande granskning av externa sakkunniga som planeras.

Självvärderingen betonar att kollegial granskning är en integrerad del av lärosätets forskningsmiljöer mot bakgrund av att det är en naturlig del av processerna för vetenskaplig publicering och tilldelning av forskningsanslag. Lärosätet beskriver också de interna systemen för årlig uppföljning som kollegiala granskningssystem med förklaringen att FUN är kollegialt tillsatt. Med kollegial granskning av vetenskaplig kvalitet avses dock normalt bedömning av ämnessakkunniga som är oberoende av lärosätet, eller forskningsmiljön, inte lärosätets gemensamma kollegiala forum. Även om inslag av kollegial granskning som ingår naturligt i vetenskaplig verksamhet i samband med publicering och anslagstilldelning med viss automatik säkerställer att den forskning vid lärosätet som publicerar sig och tilldelas anslag återkommande genomgår granskningar, bidrar detta inte i sig till att bedömningsgrunden kan anses uppfylld. Att externa sakkunniga återkommande involveras i interna anslagstilldelningsprocesser inom institutioner och forskningsmiljöer är positivt, och vid intervjuerna har man lyft fram betydelsen av de sakkunniga som kvalitetsdrivande processer. Bedömningsgrunden avser dock huvudsakligen lärosätets säkerställande av att återkommande granskningar av forskningsmiljöerna och den forskning som bedrivs vid lärosätet genomförs, där ämnessakkunniga får möjlighet att ur ett nationellt och internationellt perspektiv bedöma verksamheternas svagheter, styrkor och utvecklingsmöjligheter, samt återkoppla detta till lärosätet på ett systematiskt sätt.

Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att se över sitt övergripande kvalitetssäkringssystem och inkludera all forskningsverksamhet på ett tydligare sätt i de fördjupade utvärderingar som inbegriper extern sakkunnig bedömning. Lärosätet har redan lagt en bra grund i de årliga processer som tillämpas för de vitala forskningsmiljöerna. Vid granskning av rapporter och protokoll från FUN för 2017 och 2018 framgår att systemet på ett tillfredsställande sätt fångar upp styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter, och att detta återkopplas systematiskt till verksamheterna.

Bedömargruppen rekommenderar även lärosätet att samla de styrdokument som avser kvalitetssystemet i ett sammanhållet paket som bereds av FUN och beslutas av rektorn. Bedömargruppen föreslår att lärosätet utformar ett sammanhållet system som klarar av att följa upp kvaliteten i forskningsverksamheterna oavsett forskningsinriktning och tradition. Därigenom minskar behovet av lokala styrdokument för kvalitetssäkring vid institutioner och forskningsmiljöer, vilket ökar kvalitetssystemets överskådlighet, effektivitet och likvärdighet.

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

Sammanfattningsvis anser bedömargruppen att bedömningsgrunden inte är uppfylld i dagsläget, eftersom den del av kvalitetssäkringssystemet som fyller den funktionen ännu inte har tillämpats. Den planerade strukturen för utvärderingar av vitala forskningsmiljöer i 4–6-årscykler är dock principiellt tillfredsställande i sitt format. Däremot är systemet inte heltäckande, eftersom institutionernas övriga forskning inte ingår. Detta är en betydande brist. Det övergripande kvalitetssystemet för forskning har en betänkelig svaghet i dess uppdelning på tre olika delsystem, vilket gör det svåröverskådligt och ineffektivt. Det är huvudsakligen de vitala forskningsmiljöerna som omfattas av den återkommande kollegiala granskning som åsyftas i den här bedömningsgrunden. KK-miljön har ett eget system som återkopplas separat liksom övrig forskning vid institutionerna.

3.2. Resultat som genereras genom uppföljning och kollegial granskning publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt inom och utanför organisationen.

Inte uppfylld

Motivering: Det framgår i självvärderingen att de centrala dokument som ingår i kvalitetssäkringssystemet kommuniceras internt inom lärosätet genom intranätet. Verksamhetsuppföljningar och rapporter publiceras öppet där, och protokoll från FUN görs tillgängliga genom diariet. Valda delar publiceras även internt i nyhetsbrev från FUN och respektive institutionsnämnd, samt muntligt till ledamöter under nämndsmöten. På den externa webbplatsen publiceras i regel inte resultaten från det systematiska kvalitetssäkringsarbetet. Där publiceras snarast pågående verksamhet och resultat från pågående forskning, även om resultat från uppföljningar och utvärderingar kan inkluderas i externa nyhetsbrev. Lärosätet anger i självvärderingen en tillfredsställelse över det interna systemet för kommunikation om kvalitetssäkringsarbetet, men ser svagheter i det externa kommunikationsarbetet som bedöms vara ett viktigt utvecklingsområde. Lärosätet anser att den externa kommunikationen om forskningsverksamheten som sådan i stort är tillfredsställande.

Lärosätet har själv identifierat svagheter i den externa kommunikationen av resultat från uppföljning och kollegial granskning. I självvärderingen och vid intervjuerna framgår dock en viss sammanblandning mellan extern kommunikation av forskningsverksamheten i sig och av resultaten från den systematiska kvalitetssäkringen. Det framgår av dels självvärdering, dels kompletterande handlingar och från intervjuer att lärosätet har tillfredsställande rutiner för intern publicering av vitala dokument i systemet.

Bedömargruppen anser att lärosätet bör utveckla en kvalitetsuppföljningsdel på den externa webbplatsen samt ange i styrdokumenterna vilka dokument som rutinmässigt ska publiceras där. Lärosätet behöver utveckla en systematisk intern kommunikation med anställda och studenter om resultaten och det kontinuerliga arbetet med kvalitetssäkring vid lärosätet. Bedömargruppen rekommenderar också att lärosätet säkerställer att viktig information om och resultat från det systematiska kvalitetssäkringsarbetet tillgängliggörs även på engelska.

Sammanfattningsvis bedömer bedömargruppen att bedömningsgrunden i dag inte är uppfylld mot bakgrund av brister i systematik och rutiner för kommunikation av resultat från uppföljning och kollegial granskning utanför den egna organisationen.

4. Jämställdhet

Bedömning med motivering:

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömargruppen får intrycket av både självvärderingen och intervjuerna att lärosätet har höga ambitioner för jämställdhetsarbetet. Jämställdhetsarbetet ingår i styrning och ledning, följs upp varje år och ses inte som något som ska ske vid sidan av det ordinarie arbetet. Bedömargruppen anser att lärosätet har uppfyllt bedömningsområdet, eftersom de arbetar brett för att främja jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande. Bedömargruppen rekommenderar dock lärosätet att utarbeta strategier för att förbättra kunskapsöverföringen mellan forskningsmiljöerna, eftersom det förekommer lokala skillnader i jämställdhetsarbetet mellan institutionerna. Bedömargruppen rekommenderar också lärosätet att fortsätta arbeta med kompetensutveckling för chefer och ledare.

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Lärosätet har höga ambitioner för jämställdhetsarbetet.
- Jämställdhetsarbetet ingår i styrning och ledning, följs upp varje år och verkar inte ses som något som ska ske vid sidan av det ordinarie arbetet.
- Bedömargruppen bedömer att lärosätet har goda rutiner för att främja jämställdhet i forskningen.
- Jämställdhetsarbetet på lärosätet bedöms ha en bredd som inte bara betonar uppföljning i form av statistik.

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet behöver arbeta med att utarbeta strategier för kunskapsöverföring mellan de olika institutionerna.
- Lärosätet behöver ha ett fortsatt fokus på kompetensutveckling för chefer och forskningsledare
- Lärosätet behöver fortsätta med ett aktivt arbete för att främja jämställda karriärvägar.

4.1 Lärosätet främjar jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande

Bedömning med motivering:

Uppfylld

Lärosätet har höga ambitioner för jämställdhetsarbetet. Bedömargruppen bedömer att jämställdhetsarbetet ingår i styrning och ledning, följs upp varje år och inte verkar ses som något som ska ske vid sidan av det ordinarie arbetet. I självvärderingen pekar lärosätet ut tre viktiga områden i jämställdhetsarbetet: att motverka könsbundna studieval, att förbättra genomströmningen i utbildningarna och att motverka ojämsställda karriärvägar inom akademien. Detta kommer att genomföras i form av fyra pilotinsatser, där syftet är att dra nytta av de erfarenheter som kommer

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

fram. Jämställdhet ingår sedan flera år tillbaka som en kvalitetsdimension i uppföljningen av lärosätets vitala forskningsmiljöer. Det framgår av självvärderingen också att lärosätet har genomfört flera insatser, bland annat för resursfördelning, kompetensutveckling och möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap. Bedömargruppen anser att jämställdhetsarbetet vid lärosätet förefaller ha en bredd som inte bara betonar statistisk uppföljning.

Bedömargruppen anser att lärosätet förefaller ha goda rutiner för att främja jämställdhet i forskningen. Det framgår till exempel av självvärderingen att FUN har arbetat med att utveckla processen för användningen av externa granskare vid fördelning av forskningsmedel, speciellt för urval av granskare. Anställningsnämnden har rent konkret arbetat med jämställdhetsarbete genom fortbildning för ledamöter och upprättat en specifik handlingsplan för 2019–2020. Handlingsplanen anger bland annat att nämnden ska kunna granska sakkunnigutlåtanden utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt utarbeta en intervjuguide utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Enligt självvärderingen gör lärosätet regelbundna kartläggningar av hur många kvinnor respektive män som har olika tjänster. Inte bara antalet är viktigt, utan lärosätet beaktar också hur många kvinnor respektive män som har administrativa och utbildningstunga poster. Det framgår av självvärderingen att det finns en överrepresentation av kvinnliga lärare med förtroendeuppdrag vid institutionen för ingenjörsvetenskap, vilket potentiellt kan leda till att disputerade kvinnliga forskare får mindre tid till forskning. Detta är något som även nämns vid intervjuerna. Av intervjuerna framgår att lärosätet arbetar aktivt för att förvaltningen ska stötta chefer och forskningsledare för att främja förutsättningarna för jämställdhet inom forskning. Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet arbetar aktivt med att skapa en medvetenhet om skadliga normer och kulturer, bland annat genom att erbjuda alla lärare och anställda en poänggivande kurs i normkritik.

Jämställdhetsarbetet vid de olika forskningsmiljöerna har kommit olika långt, vilket framgår både av självvärderingen samt av intervjuerna och fördjupningsmaterialet (verksamhetsuppföljningar för de olika institutionerna). Även om det verkar finnas ett visst erfarenhetsutbyte i till exempel forum för chefer och forskningsledare, så finns det ännu inga uttalade strategier för detta. Som lärosätet själv nämner i sin självvärdering samt under det första platsbesöket, så finns det ett utbildningsbehov hos chefer och forskningsledare. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att utarbeta strategier för att fylla kunskapsluckorna och förbättra kunskapsöverföringen mellan forskningsmiljöerna. Bedömargruppen anser att det är nödvändigt med ett fortsatt fokus på kompetensutveckling för chefer och forskningsledare, samt att fortsätta arbeta aktivt med att främja jämställda karriärvägar.

5. Samverkan

Bedömning med motivering:

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömargruppen anser att lärosätet uppfyller bedömningsgrunden på ett tillfredsställande sätt. Samverkan är strukturerad och fungerar mycket väl. Samverkansparterna menar att dialogen med lärosätet fungerar bra och att forskningen är relevant. Det lärosätet kan förbättra är att dokumentera, tydliggöra och synliggöra de olika samverkansprocesserna, så att de knyter an till kvalitetssystemet.

Bedömargruppen har identifierat följande styrkor:

- Lärosätet arbetar strukturerat med sin profil "kunskap i samverkan", och har en strukturerad process för samverkan med sina samverkanspartner om kvalitet som både inriktning och strategi. Lärosätet redovisar hur hela högskolans verksamhet arbetar med samverkan på ett relevant sätt för dess samverkanspartner.
- Externa samverkanspartner medverkar i de vetenskapliga råden för de vitala forskningsområdena.

Bedömargruppen har identifierat följande utvecklingsområden:

- Lärosätet behöver arbeta med att tydliggöra AIL-begreppet (arbetsintegrerat lärande), som inte är självklart att tolka för studenterna (särskilt inte hur det karakteriseras i forskningen).
- Lärosätet behöver dokumentera processen för samverkan och knyta den till kvalitetssäkringssystemet.
- Institutionerna behöver ange i sina strategiska planer hur de ska följa upp de konkreta åtgärder som ska genomföras för att forskningen ska bli mer tillämplig och få en ökad samhällsrelevans.
- Lärosätet behöver arbeta fram både en intern och extern kommunikationsstrategi med fokus på att förmedla resultat från forskningen under profilen "kunskap i samverkan".

5.1 Lärosätet arbetar systematiskt för att främja forskningens nyttiggörande i vid bemärkelse och för att stärka forskningens kvalitet och relevans genom samverkan och ömsesidigt lärande.

Uppfylld

Motivering: Lärosätet har en mycket tydlig samverkansprofil, och "kunskap i samverkan" är dess ledord, enligt självvärderingen. Självvärderingen beskriver lärosätets insikt: att avancerad kunskap även kan utvecklas i samhället utanför de akademiska institutionerna. En bred förankring och systematik ska stärka forskningens kvalitet, relevans och nyttiggörande, vilket enligt lärosätet tydligt framgår av en hög andel extern finansiering (53 procent) från det regionala näringslivet och offentliga institutioner.

Lärosätets övergripande profil är arbetsintegrerat lärande (AIL) och lärosätet har sedan 2002 ett särskilt regeringsuppdrag att utveckla AIL. Arbetsintegrerat lärande bedrivs i plattformar för att ge förutsättningar för en aktiv samverkan, där personal, studenter och arbetslivet gemensamt bygger kunskap och kompetenser i en fysisk eller virtuell miljö. I student- och doktorandbilagan framgår dock att lärosätets AIL-profil i relation till utbildning och forskning skiljer sig åt, att begreppet i sig självt inte är självklart att tolka för studenter i utbildning och hur det karakteriserar det forskningsbaserade material de har tillgång till i sin utbildning. Problemet kan kanske förstås i det faktum att en ansenlig del av samverkan sker genom de tre s.k. AIL-plattformarna Produktionstekniskt Centrum, Fyrbodals Hälsoakademi och Kommunakademien Väst, som helt matchar de vitala forskningsmiljöerna och Primus. Det är inte heller klart hur forskningen kopplas till utbildningen när det gäller AIL. Bedömargruppen rekommenderar därför lärosätet att arbeta med att tydliggöra och synliggöra

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

kopplingen mellan samverkan i AIL-plattformarna och den forskning som lärosätet bedriver.

Vid intervjuerna framgick vidare att de vitala forskningsmiljöerna arbetar strukturerat tillsammans med sitt vetenskapliga råd med representanter både från andra lärosäten och från det omgivande samhället, utanför akademien. Varje år genomförs två möten, där vårmötet följer upp miljön med förutbestämda indikatorer och höstmötet har ett strategiskt framåtperspektiv med diskussion om forskarutbildningen och kvalitetsaspekter av olika slag. Detta tycker bedömargruppen är mycket bra och menar att det främjar forskningens relevans och det ömsesidiga lärandet. Bedömargruppen rekommenderar däremot lärosätet att dokumentera processen och knyta den till kvalitetssystemet samt förtydliga kopplingen till AIL-plattformarna (se ovan).

Lärosätet har en särskild vicerektor för AIL. Strategiska diskussioner om AIL ska föras vid bestämda tidpunkter varje år. Enligt självvärderingen är forskningssamverkan utmärkande för lärosätets tre vitala forskningsmiljöer, KK-miljön Primus och AIL-plattformarna. De vitala forskningsmiljöerna, dit lärosätets interna forskningsresurser är koncentrerade (enligt självvärderingen) och KK-miljön Primus har alla ett vetenskapligt råd med extern representation. Lärosätet har dessutom ett AIL-råd som för rektorns räkning hanterar frågor om AIL och samverkan. Som tidigare nämnts är det dock oklart hur samverkan om forskningen sker inom AIL. Det är också oklart vad som krävs för en AIL-certifiering, och vad en sådan kommer att tillföra samverkan när det gäller forskningens kvalitet och relevans.

KK-miljön Primus har tydliga krav på att samtliga forskningsprojekt ska ha samverkan och samfinansiering med minst två företag. Inom ramen för Primus kvalitetsgranskningssystem utvärderar externa granskare både vetenskaplig kvalitet och kvalitet på samverkan. KK-miljön Primus har också genomgått en s.k. ARC-utvärdering (Assessment of Research and Co-production). Primus förenar forskning och utbildning inom produktionsprocesser, produktionssystem och industriellt arbetsintegrerat lärande (I-AIL). De två förstnämnda är delar av den vitala forskningsmiljön Produktionsteknik Väst och I-AIL en del av den vitala forskningsmiljön Lärande i och för det nya arbetslivet (LINA). Av självvärderingen framgår också att Primus redovisar en hög andel av samproducerade forskningsresultat, som vetenskapliga artiklar där forskare på lärosätet publicerar tillsammans med forskare på företagen. Bedömargruppen anser att detta ger bra belägg för hur stark samverkan och det ömsesidiga lärandet är vid lärosätet, vilket också framgick av intervjuerna.

Vid intervjuerna framgick också att samverkansparterna uppfattar att det finns en väl utvecklad samverkansmodell, där man ingår avtal om hur man tar fram och driver forskningsfrågor gemensamt. Även frågor som sampublicering, IP-rättigheter, publicering och patentfrågor tas upp och regleras i avtal.

Det är problematiskt att det tycks saknas en systematisk uppföljning av samverkan i relation till forskningens kvalitet och relevans. Ingen av utvärderingarna och uppföljningarna kring samverkan finns öppet redovisat på högskolans webbplats. Vid intervjuerna framkom däremot att samverkansparterna ansåg att högskolan är duktig på att informera om avhandlingar och det som sker forskningsmässigt, även om det inte är samma sak som systematisk uppföljning. I självvärderingen skriver lärosätet att innovationsarbetet och nyttiggörandet av forskningsresultat är ett område under uppbyggnad, men det finns ingen beskrivning om hur man följer upp forskningsresultaten för nyttiggörande och genomförande. Det finns inte heller någon beskrivning av hur resultaten från uppföljningar kommer samverkansparterna till del, eller om hur samverkansparterna upplever samverkan, relevans i forskning och tillämpning. Bedömargruppen

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

rekommenderar därför lärosätet att tydliggöra processen med att följa upp samverkan om forskningens relevans och forskningens kvalitet, samt hur det ingår som en komponent i kvalitetssäkringssystemet.

Samlat omdöme: Godkänt med förbehåll**Motivering:**

Sammantaget visar underlagen att kvalitetssäkringsarbetet bara kan godkännas med förbehåll. Bedömningsområdena förutsättningar och utformning, genomförande och resultat bedöms inte vara tillfredsställande. Bedömargruppens uppfattning är att lärosätet kan åtgärda bristerna i de bedömningsområden som inte är tillfredsställande inom två år.

Bedömningsområdet styrning och organisation bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen konstaterar att lärosätet har ett nytt övergripande kvalitetssystem, gemensamt för forskning och utbildning, som beskriver hur ansvars- och rollfördelningen är strukturerad för kvalitetsarbetet, samt principer och konkreta arbetsformer för att säkra och utveckla kvalitet i forskningen. Bra är att den gemensamma forsknings- och utbildningsnämnden tillsammans med institutionernas nämnder har det övergripande ansvaret för att utveckla och säkra kvalitet både i forskning och utbildning. Utifrån självvärderingen och intervjuerna menar bedömargruppen att ett utvecklingsområde är att utveckla den systematiska säkringen av forskning oavsett miljö mot ett gemensamt system, och att ledningen fortsätter sträva efter en stor delaktighet i utvecklingen av kvalitetssystemet på alla nivåer och oavsett arbetsenhet. Ytterligare ett utvecklingsområde som bedömargruppen vill lyfta fram är kollegial extern utvärdering av all forskningsverksamhet och alla forskningsmiljöer, för att identifiera styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter i ett nationellt och internationellt perspektiv.

Bedömargruppen anser att det är bra att lärosätet haft intentionen att involvera många i arbetet med att införa ett nytt kvalitetssystem och vill framhålla det som ett gott exempel, liksom att linjen och det kollegiala har närmat sig varandra. Bedömargruppen menar också att ett enhetligare kvalitetssystem skulle stödja ett helhetstänk och kunna ge både en rättvisare uppföljning och utveckling av alla forskningsmiljöer samt ett effektivare utnyttjande och en bättre fördelning av lärosätets resurser. En väg för det kan vara att skärpa kriterier och riktlinjer i en utvecklad kvalitetssäkringspolicy. I samband med vidareutvecklingen av kvalitetssystemet uppmanas lärosätet också medvetandegöra forskare på alla nivåer om kvalitetsarbetets syfte, och då inkludera icke-svensktalande personal.

Lärosätet har rutiner för att säkerställa att internt kontinuerligt samla in, analysera och använda information med bäring på forskningens kvalitet och relevans, som underlag för kvalitetsutveckling, prioriteringar och strategiska beslut. Det pågår för närvarande en medveten diskussion för att försöka införa en mer enhetlig systematik för lärosätets samtliga miljöer.

Bedömningsområdet förutsättningar bedöms som inte tillfredsställande. Lärosätet arbetar med att främja stöd och förutsättningar inom flera områden, som kompetensförsörjning, forskningens förnyelse och sambandet mellan forskning och utbildning. Det framgår tydligt att lärosätet har goda ambitioner, planer och aktiviteter när det gäller förutsättningarna inom dessa områden. Bedömargruppen bedömer däremot att arbetet är relativt nystartat, och att lärosätet beskriver det mer teoretiskt än konkret, även om intervjuerna gav en del praktiska exempel. Det saknas också uppföljning av förutsättningarna i stora drag. Bedömargruppen kan därför inte bedöma att stödet är ändamålsenligt och om förutsättningarna är tillräckliga, eller hur de fungerar i praktiken.

Datum
2020-10-06Reg.nr
411-00300-19

Bedömargruppen har ändå förtroende för lärosätets arbete med kompetensförsörjning och med att skapa goda förutsättningar för kompetensutveckling samt med att erbjuda välfungerande karriärstöd för forskare. Bedömningen är också att lärosätet skapar goda förutsättningar för att stärka sambandet mellan forskning och utbildning i verksamheten. Stödet för tillämpning av god forskningssed och hanteringsordningen för att göra avsteg från stödet finns inte på plats i en sådan omfattning att bedömargruppen bedömer att det är tillfredsställande. Lärosätet arbetar med frågan och flera nya styrdokument har tagits fram under våren 2020, vilket är bra, men det är inte tillämpat än och det går därmed inte att avgöra hur det fungerar.

Bedömningsgrunden om att skapa goda förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas utveckling och förnyelse samt för forskningens frihet är inte uppfyllt, även om det finns en god plan för att skapa förutsättningar för forskningens och forskningsmiljöernas förnyelse. Bedömargruppen anser att lärosätet behöver utveckla en systematik i arbetet med att främja forskningens frihet, och konkretisera lärosätets syn på forskningens frihet i förhållande till en stark samverkansprofil. Infrastruktur och stödverksamhet för forskning finns i viss utsträckning men den följs inte upp på ett tillfredsställande sätt. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att göra en strukturerad uppföljning.

Bedömningsområdet utformning, genomförande och resultat bedöms som inte tillfredsställande. Bedömargruppen kan utifrån självvärderingen och övrig inskickad dokumentation samt vad som framkommit vid intervjuerna konstatera att lärosätets forskningsverksamhet regelbundet följs upp internt och att rekommendationer som kommer ut av uppföljningar tas om hand i berörda verksamheter och bidrar till att utveckla dem. Inslagen av oberoende kollegial granskning är dock bristfälligt i det nuvarande systemet. Den föreslagna formen av utvärderingar är principiellt adekvat men berör inte samtliga forskningsmiljöer vid lärosätet. Eftersom systemet inte är infört går det inte heller att utvärdera det på ett tillfredsställande sätt.

Lärosätet är på god väg att etablera tillfredsställande rutiner för intern kommunikation av resultaten från uppföljning och kollegial granskning av forskning men har ännu inte etablerat motsvarande rutiner för extern kommunikation. Vilka rapportslag som regelbundet ska kommuniceras utåt och hur är inte fastställt. På ett övergripande plan brister lärosätets kvalitetssystem för forskning i tydlighet, transparens och effektivitet. Tre olika system tillämpas parallellt för olika organisatoriska entiteter, vilket bedömargruppen efter intervjuerna kan konstatera skapar merarbete och ger sämre förutsättningar för likvärdighet och transparens för olika verksamheter och för forskare inom olika miljöer.

Bedömningsområdet jämställdhet bedöms som tillfredsställande. Bedömargruppen får intrycket av både självvärderingen och intervjuerna att lärosätet har höga ambitioner för jämställdhetsarbetet. Jämställdhetsarbetet ingår i styrning och ledning, följs upp varje år och ses inte som något som ska ske vid sidan av det ordinarie arbetet. Bedömargruppen anser att lärosätet har uppfyllt bedömningsområdet, eftersom de arbetar brett för att främja jämställdhet i forskningens förutsättningar och genomförande. Bedömargruppen rekommenderar dock lärosätet att utarbeta strategier för att förbättra kunskapsöverföringen mellan forskningsmiljöerna, eftersom det förekommer lokala skillnader i jämställdhetsarbetet mellan institutionerna. Bedömargruppen rekommenderar också lärosätet att fortsätta arbeta med kompetensutveckling för chefer och ledare.

Bedömningsområdet samverkan bedöms som tillfredsställande. Samverkan är strukturerad och fungerar mycket väl. Samverkansparterna menar att dialogen med lärosätet fungerar bra och att forskningen är relevant. Som ett gott exempel kan nämnas forskningsmiljöernas vetenskapliga råd som främjar forskningens relevans och ger ett ömsesidigt lärande. Det lärosätet kan förbättra är att dokumentera, tydliggöra och synliggöra de olika samverkansprocesserna, och hur de knyter an till kvalitetssystemet.

Bilaga 1

Schema för det första platsbesöket

Platsbesök 1 den 11 mars 2020 vid Högskolan Väst

Tid (max)	Rubrik	Personer
08:00	Bedömargruppen samlas i mötesrummet på lärosätet i vilket intervjuerna genomförs	Bedömargruppen och projektledare
Pass 1 08:30–09:15	Inledande samtal med lärosätets ledning	<i>Martin Hellström</i> , rektor <i>Jan Theliander</i> , prorektor <i>Bibbi Ringsby Jansson</i> , vicerektor för AIL <i>Li Lejerstedt</i> , högskoledirektör <i>Eva Eriksson</i> , ordförande för styrelsen
09:15–09:30	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
Pass 2 09:30–10:15	Företrädare för studenterna och doktoranderna/studentkåren	
10:15–10:30	Fika	Bedömargruppen och projektledare
Pass 3 10:30–11:15	Representanter i fakultetsnämnden, FUN (forsknings- och utbildningsnämnden)	<i>Anette Ekström-Bergström</i> , professor i omvårdnad och ordförande FUN <i>Andreas de Blanche</i> , universitetslektor i datateknik och vice ordförande FUN <i>Ulrika Lundh Snis</i> , universitetslektor i informatik och ledamot FUN <i>Johan Berlin</i> , professor i företagsekonomi och ledamot FUN
11:15–11:30	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
Pass 4 11:30–12:15	Centrala funktioner med kvalitetsansvar	<i>Hanna Gadd</i> , chef för studentstöd och bibliotek <i>Peter Olofsson</i> , chef för Grants and innovation office <i>Beatrice Löfström</i> , jämställdhetskoordinator <i>Liselott Lycke</i> , kvalitetschef <i>Anna-Maria Blomgren</i> , kvalitetssamordnare <i>Bent Floberg</i> , akademistöd
12:15–13:00	Lunch	Bedömargruppen och projektledare
Pass 5 13–13.45	Representanter från två institutioner – institutionen för hälsovetenskap (IH) och institutionen för ingenjörsvetenskap (IV)	<i>Åse Boman</i> , prefekt IH <i>Sandra Pennbrant</i> , ordförande IN (IH) <i>Margareta Karlsson</i> , programansvarig specialistsjuksköterskor <i>Per Nylén</i> , prefekt IV <i>Bo Svensson</i> , ordförande IN (IV) <i>Ulf Hulling</i> , programansvarig maskiningenjör och industriell ekonomi
13:45–14	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare

Pass 6 14–14.45	Representanter från två institutioner - institutionen för ekonomi och IT (EI) och institutionen för individ och samhälle (IoS)	Gunnar Petersson , prefekt EI Helen Holmgren , ordförande IN (EI) Stefan Hellman , programansvarig ekonomiprogrammet Lena Sjöberg , prefekt IoS Linda Mossberg , ordförande IN (IoS) Christina Halvarsson , programansvarig grundläroprogrammen
14.45–15	Fika	Bedömargruppen och projektledare
Pass 7 15–15.45	Forskningsledare och vicerektor för forskning och forskarutbildning m.fl.	Lennart Malmköld , verksamhetsledare för PTV och Primus, Kristina Johansson , verksamhetsledare LINA Emma Sorbring , verksamhetsledare BUV Lars Svensson , vicerektor för forskning och forskarutbildning Kristina Lindh , studierektor för forskarutbildning (via skype/zoom) (ev Maria Skyvell-Nilsson, tf studierektor) Lena Pareto , representant från ämnesråd AIL Anna Warberg , ordförande i forskningsetiska utskottet
15.45–16	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare
Pass 8 16–16.45	Arbetslivsföreträdare utbildning och forskning	<u>Utbildning:</u> Per Norberg , samordnare elkraftutbildningar och Co-op, Vattenfall Inga-Lill Laurell , samordnare för VFU i Fyrbodals kommunerna Linda Forssén , rektor Kronan, programrådsrepresentant Petra Lönn , branschrådsrepresentant <u>Forskning:</u> Jenny Johannisson , utredare och analytiker Myndigheten för kulturanalys, representant i BUV:s vetenskapliga råd Henrik Runnemalm , forskningschef GKN, ledamot i Primus strategiska referensgrupp Viola Nyman , forskningsledare NU sjukvården region
16.45–17	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och projektledare

Bilaga 2

Schema för det andra platsbesöket

Platsbesök 2, 6–7 maj 2020 (digitala intervjuer)

Dag 1

Tid	Grupp	Personer
08.00-08.30	Bedömargruppen samlas	
08.30-09.15	Studenter på Socialpedagogiska programmet	Studentkåren väljer ut
09.15-09.30	Paus	
09.30-10.15	Studenter på Internationellt företagande och Internationella programmet för politik och ekonomi	Studentkåren väljer ut
10.15-10.30	Paus	
10.30-11.15	Socialpedagogiska programmet: Tre kursansvariga, programansvarig, studierektor <i>(anm. HV har inga studierektorer på grund- och avancerad nivå. Avdelningscheferna gör tjänstefördelning)</i>	Anette Bohlin (kursansvar Organisering av socialt och socialpedagogiskt arbete) Elisabet Björqvist (kursansvar Utredning, handläggning och dokumentation) Johan Berlin (kursansvar Ledarskap i socialt och socialpedagogiskt arbete) Nina Tryggvason (programansvar) Marie Vesterlind (avdelningschef)
11.15-11.30	Paus	
11.30-12.15	Internationellt företagande: tre kursansvariga, programansvarig, studierektor <i>Anm. HV har inga studierektorer på grund- och avancerad nivå. Avdelningschef på institutionen ansvarar för tjänstefördelning.</i> Internationella programmet för politik och ekonomi: 3	Sven Siverbo (kursansvar Internationell redovisning) Nataliya Galan (kursansvar Företagsekonomisk forskningsmetod samt programansvar) Christer Ljungberg (avdelningschef) Fredrik Sunnemark (kursansvar)

	kursansvariga, programansvarig, studierektor	Politisk filosofi) Wayne Coetzee (kursansvar Globala mönster av produktion och handel) Per Assmo (programansvar) Anders Palmqvist (avdelningschef)
12.15- 13.15	Lunch	
13.15- 14.00	Institutionen för individ och samhälle, prefekt och ordf. institutionsnämnd	Lena Sjöberg (prefekt) Linda Mossberg (ordf. institutionsnämnd)
14.00- 14.15	Paus	
14.15- 15.00	Institutionen för ekonomi och IT, prefekt och ordförande institutionsnämnd	Gunnar Peterson (prefekt) Helen Holmgren (ordf. institutionsnämnd)
15.00- 15.15	Paus	
15.15- 16.00	Doktorander: fyra i pedagogik med inriktning mot AIL och fyra i informatik med inriktning mot AIL	Studentkåren väljer ut
16.00- 16.15	Paus	
16.15- 17.00	Handledare Kursansvariga på obligatoriska kurser inom pedagogik respektive informatik med inriktning mot AIL	Lena Pareto (informatik) Martin Gellerstedt (informatik) Ulrika Lundh Snis (informatik) Karin Forslund Frykedal (pedagogik) Kristina Johansson (pedagogik) Inga Wernersson (pedagogik)

Dag 2

Tid	Kategori	Personer
08.00- 08.30	Bedömagruppen samlas	
08.30- 09.15	Studierektor och vicerektor för utbildning på forskarnivå	Kristina Lindh , studierektor Lars Svensson , vicerektor
09.15- 09.30	Paus	
09.30- 10.15	Forskningsledare på Institutionen för hälsovetenskap (övrig forskning)	Nora Kerekes , professor i medicinsk vetenskap (psykiatri) Eva Brink , professor i vårdvetenskap Anette Ekström Bergström , professor i omvårdnad

10.15-10.30	Paus	
10.30-11.15	Forskningsledare på Institutionen för ingenjörsvetenskap (PTV och Primus)	Lennart Malmköld , programchef Primus Robert Pederson , vetenskaplig ledare inom additiv tillverkning Joel Andersson , vetenskaplig ledare inom svetsteknologi
11.15-11.30	Paus	
11.30-12.15	Institutionen för Hälsovetenskap: prefekt och avdelningschefer, institutionsnämnd (ordf.)	Åse Boman , prefekt Agneta Hjelm Persäng , avd. chef omvårdnad, grundnivå Ulla Fredriksson Larsson , avd. chef omvårdnad, avancerad nivå Håkan Nunstedt , avd. chef, hälsopromotion och vårdvetenskap Sandra Pennbrant , ordf. institutionsnämnd
12.15-13.15	Lunch	
13.15-14.00	Institutionen för Ingenjörsvetenskap: prefekt och avdelningschefer, institutionsnämnd (ordf.)	Per Nylén , prefekt Mikael Ericsson , avd. chef produktionssystem Joel Andersson , avd. chef svetsteknik Håkan Jensen , avd. chef industriell ekonomi, elektro- och maskinteknik Åsa Axcgärde , avd. chef matematik, data- och lantmäteriteknik Bo Svensson , ordf. institutionsnämnd
14.00-14.15	Paus	
14.15-15.00	FUN Forskningsetiska utskottet, Vicerektor för forskning	Anette Ekström Bergström , ordf. FUN Anna Warberg , ordf. Forskningsetiska utskottet Lars Svensson , vicerektor
15.00-15.15	Paus	
15.15-16.00	Institutionen för Hälsovetenskap: Fem forskande lärare och forskare (med anställning som forskare)	Catrin Alverbratt , lektor i vårdvetenskap Britt Hedman Ahlström , docent i omvårdnad Håkan Nunstedt , docent i vårdvetenskap Maria Skyvell Nilsson , docent i pedagogik m. AIL Åsa Rejnö , lektor i vårdvetenskap

16.00- 16.15	Paus	
16.15- 17.00	Institutionen för Ingenjörsvetenskap: Fem forskande lärare och forskare (med anställning som forskare)	Fredrik Danielsson , docent i produktionsteknik Kristina Eriksson , lektor i produktionsteknik Anna-Karin Christiansson , docent i produktionsteknik Nicolaie Marcosan , professor i termisk sprutning Fredrik Sikström , docent i produktionsteknik

Bilaga 3

Fördjupningsspår för granskningen av kvalitetssäkringsarbetet avseende utbildning och forskning vid Högskolan Väst

Inom ramen för Universitetskanslersämbetets granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Högskolan Väst kommer några fördjupningsspår att granskas vid platsbesöket den 6 och 7 maj 2020. Se bilaga 1 för valda fördjupningsspår.

Lärosätets självvärdering inkl. bilagor, studentinlagan, intervjuer i samband med platsbesöket den 11 mars 2020, granskningen av de fördjupningsspår som valts samt ytterligare material som begärts in i första hand för dessa fördjupningsspår, utgör utgångspunkt för platsbesöket. Syftet med fördjupningsspåren är att bedöma hur lärosätets kvalitetssäkringsarbete fungerar i praktiken.

Fördjupningsspåren utgörs av kvalitetssäkringsprocesser, relaterade till bedömningsområden och bedömningsgrunder, som studeras i faktiska miljöer.

POSTADRESS

Box 7703
SE-103 95 Stockholm

BESÖKSADRESS

Löjtnantsgatan 21
Stockholm

TELEFON

+46 8 563 085 00

FAX

+46 8 563 085 50

ORGANISATIONSNR

202100-6495

KONTAKT

registrator@uka.se
www.uka.se

Bilaga 1. Granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Högskolan Väst, Fördjupningsspår (FS).

Följande underlag begärs in separat utöver den dokumentation som gäller för varje fördjupningsspår:

- Rapport om jämställdhet baserat på workshop (om färdigt)

Fördjupningsspår 1: Kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå och avancerad nivå, särskilt AIL

Process:

Kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå och avancerad nivå, särskilt AIL

Bedömningsområden:

styrning och organisation; förutsättningar; utformning, genomförande och resultat; student- och doktorandperspektiv, arbetsliv och samverkan

Miljö: Institutionen för individ och samhälle: Socialpedagogik på campus och distans 180 hp; Institutionen för ekonomi och it: Internationella programmet för politik och ekonomi 180 hp, Internationellt företagande magisterprogram i företagsekonomi 60 hp

Motivering: Bedömarna önskar granska hur årshjulet implementeras och operationaliseras för att kvalitetssäkra utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Bedömarna är i samband med detta också intresserade av kvalitetssäkring av infrastruktur, AIL samt av sambandet mellan utbildning och forskning.

Dokumentation som begärs in:

- Kursvärderingar (två senaste åren) från tre kurser från vardera program
- Kursanalys/kursrapport (två senaste åren) för valda tre kurser från vardera program
- Programrapporter (två senare åren) för de program som valts ut
- Institutionsrapport för att rapportera till FUN (två senaste åren) för de tre institutionerna vars program valts ut
- Beslut och återkoppling från FUN med anledning av institutionsrapport både till högskolans ledning och till institutionerna (två senaste åren)
- Handlingsplan/åtgärdsplan/verksamhetsplan två år bakåt i tiden (relaterat till två års programrapporter, enligt ovan)
- Treåriga verksamhetsplan, enligt ovan, och ÖVP (två senaste åren)
- Styrdokument: Inrättande av utbildning och avveckling av utbildning, kursplanemall och kurs-PM (studieguide), målmatiser, kursplaner, utbildningsplaner för de program som är fördjupningsmiljöer.
- Uppföljning av infrastruktur (inklusive studentstöd)

Fördjupningsspår 2: Kvalitetssäkring av utbildning på forskarnivå

<p>Process: Lärosätets systematiska arbete med att verka för studenternas och doktoranders möjlighet och förutsättningar till inflytande över utbildning och studiesituation</p>
<p>Bedömningsområde: styrning och organisation, förutsättningar, utformning, genomförande och resultat, jämställdhet, student- och doktorandperspektiv, arbetsliv och samverkan</p>
<p>Miljö: Institutionen för individ och samhälle: forskarutbildning pedagogik med inriktning mot AIL; Institutionen för ekonomi och it: informatik med inriktning mot AIL</p>
<p>Motivering: Bedömarna önskar granska hur årshjulet implementeras och operationaliseras för att kvalitetssäkra utbildning på forskarnivå. Bedömarna är också intresserade av doktorandernas situation avseende infrastruktur och studiestöd samt av doktorandinflytandet.</p>
<p>Dokumentation som begärs in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doktorandbarometer. • Inrättande av forskarutbildning. • Motsvarighet till ovanstående dokumentation för kvalitetssäkring av grundnivå och avancerad nivå inom ramen för sexårscykel. • ISP (fem från respektive forskarutbildningar) och ASP • Antagningsordning till forskarutbildning • Föreskrifter för forskarutbildning

Fördjupningsspår 3: Kvalitetssäkring av forskning

<p>Process: Kvalitetssäkring av forskning</p>
<p>Bedömningsområde: styrning och organisation, förutsättningar, utformning, genomförande och resultat, jämställdhet, samverkan</p>
<p>Miljö: Institutionen för hälsovetenskap (övrig forskning), Institutionen för ingenjörsvetenskap (PTV och Primus)</p>
<p>Motivering: Bedömarna önskar granska hur årshjulet implementeras och operationaliseras för att kvalitetssäkra forskning samt hur lärosätet tagit till vara resultat från extern och/eller periodisk granskning. Bedömarna vill även få bättre förståelse för det systematiska arbetet med att kvalitetssäkra sambandet mellan forskning och utbildning samt hur AIL relaterar till forskningen.</p>
<p>Dokumentation som begärs in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation relaterat till kvalitetssäkring av forskning inklusive årshjulet. (De senaste två åren). • Rapporter till FUN: <ul style="list-style-type: none"> • Från vitala forskningsmiljö – årsrapporter till gamla FFUN plus senaste rapporten till FUN • Från institutionerna – AVU till FFUN/FUN 2018 och 2019 • Rapportering från Primus till FFUN/FUN 2018 och 2019 • Dokumenterad återkoppling från FFUN/FUN på ovanstående rapporter

Fördjupningsspår 4: Systematik för att främja god forskningssed och förebygga oredlighet och hantera överträdelser**Process: Systematik för att främja god forskningssed och förebygga oredlighet och hantera överträdelser**

Bedömningsområde: styrning och organisation, förutsättningar, utformning, genomförande och resultat, jämställdhet, samverkan

Miljö: Övergripande och i forskningsmiljöerna.

Motivering: Bedömarna önskar få en bättre förståelse för hur lärosätet hanterar främjandet av god forskningssed samt förebyggandet av oredlighet och överträdelser på ett systematiskt sätt.

Dokumentation som begärs in:

- Hanteringsordning för att hantera avsteg från god forskningssed
- Policy/principer för att främjande av god forskningssed
- Etiska/forskningsetiska principer

Bilaga 4

Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Stella Annani
08-563 086 08
stella.annani@uka.se

Datum
2020-09-23

Reg.nr
411-00300-19

Rektor

Universitetskanslersämbetets pilotgranskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete avseende forskning

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Högskolan Väst

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellerna nedan vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut med ytterligare rader. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det i detta skede av utvärderingsprocessen *inte* är möjligt att komplettera med *ny* information som inte ingått i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
12	1	5-7	Antal helårsstudenter uppgår till 25, inte 45.

POSTADRESS

Box 7703
SE-103 95 Stockholm

BESÖKSADRESS

Löjtnantsgatan 21
Stockholm

TELEFON

+46 8 563 085 00
FAX

+46 8 563 085 50

ORGANISATIONSNR

202100-6495

KONTAKT

registrator@uka.se

www.uka.se

Bedömningsområde: Styrning och organisation			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	1		<p>I första stycket refererar bedömargruppen till ”lokala” kvalitetssystem för forskning (rad 6). ”Institutioner och forskningsmiljöer har sedan tidigare egna kvalitetssystem...”.</p> <p>Kommentar: De tre systemen för Primus, vitala forskningsmiljöer och övrig forskning är inte <i>lokala</i> system, utan <i>centralt beslutade övergripande</i> system som gäller parallella delar av högskolan. Anledningen till olika system är att de delarna har olika behov. I Primus kvalitetsgranskas insatser för att KK-stiftelsen har lagt över den uppgiften på högskolan som KK-miljö. Det behövs inte i de vitala forskningsmiljöerna, som söker medel i vanliga utlysningar. Primus och de vitala forskningsmiljöerna omfattar största delen av högskolans forskning. Fram till nyligen har övrig forskning på institutionerna endast bestått av enskilda forskare, inte sammanhållna miljöer. Genom strategisk satsning de två senaste åren har forskningen inom vårdvetenskap, LOV, dock ökat kraftigt i volym. Högskolestyrelsen har inte godkänt LOV som vital miljö, då forskningen fram till nu inte uppfyllt de kriterier som ställts upp. Därför har den forskningen granskats i enlighet med övrig forskning.</p>
3	2	1-4	<p><i>”Lärosätet behöver harmonisera de lokala kvalitetssystemen till ett gemensamt system för utveckling och säkring av kvalitet i forskningen, eftersom ett komplext kvalitetssystem med enhetsspecifika system för uppföljning och utveckling riskerar att bli orättvist och resursineffektivt.”</i></p> <p>Kommentar: Vi poängterade i intervjuerna att det är just för att de ska vara rättvisa som kvalitetssystemen är anpassade efter respektive verksamhet. Likhet medför inte alltid rättvisa, utan tvärtom. Det finns dock regelbundenhet och rutiner som harmoniserar mellan systemen.</p>
3	2	5	<p><i>”Lärosätet menar att de lokala systemen matchar varandra allt mer”.</i></p> <p>Kommentar: Vi förstår inte vad bedömargruppen menar. Som vi påpekar i rutan ovan är det inte fråga om lokala system. Någon direkt matchning har inte heller skett, med undantag av att vi stämt av så att samma indikatorer används vid uppföljning. Syftar bedömargruppen möjligen</p>

Datum

Reg.nr

2020-09-02

411-00300-19

			på matchningen av de lokala kvalitetssäkringssystemen för utbildning? Där har högskolan ett övergripande kvalitetssäkringssystem, samt fyra lokala system som från 2018 har gjorts om för att de i huvudsak ska se likadana ut.
4	1	8	”Bland annat nämndes vid intervjuerna professorer från svenska större lärosäten och från externa aktörer.” Kommentar: Detta stämmer inte. Det är nordiska lärosäten, och både mindre och större lärosäten representerade, samt både docenter och professorer.
4	4	4	”folkrörelse” Kommentar: Mindre väl valt ord. Ett kollegialt arbete är ingen folkrörelse, utan snarare ett engagemang från grupperingar.
7	1	3	”vart sjätte år” Kommentar: Ska vara vart 4-6 år (se självvärderingen s. 37, stycke 6, rad 2)
7	3	3	”uppdelning i tre parallella system, med lokala varianter”. Kommentar: Parallella system stämmer, lokala varianter stämmer inte, se kommentarer ovan gällande sidan 1 och 3 i bedömargruppens rapport.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Sida	Stycke	Rad	Korrigeringsområde
9	2	3-4	”Ett ändamålsenligt stöd för tillämpning av god forskningssed måste rimligen också finnas inom moraliska frågor och juridiska teknikaliteter”. Kommentar: Högskolan förstår inte vad bedömargruppen menar, och vill be om en tydligare skrivning. Ett stöd inom juridiska teknikaliteter?
9	3	7-9	”I självvärderingen framgår att en annan nämnd, Nämnden för uppföljning, ska följa upp oredlighet i forskning och genomföra ändamålsenliga åtgärder, samtidigt som det i självvärderingen framgår att anmälan ska gå till rektorn.”

Datum

Reg.nr

2020-09-02

411-00300-19

			<p>Kommentar: Självvärdering nämner ingenstans en ”Nämnd för uppföljning”. Det finns heller ingen sådan nämnd, och vi kan inte förstå varifrån bedömargruppen har fått det. Inte heller i ”Hanteringsordning för avvikelser från god forskningssed”, som skickades in i fördjupningsspåret, finns någon sådan nämnd. Det som finns är ett forskningsetiskt utskott (FEU) kopplat till FUN, Forsknings- och utbildningsnämnden, och i hanteringsordningen nämns ”Kommittén för utredning av avvikelser från god forskningssed”.</p> <p>Kan bedömargruppen ha blandat ihop dessa med den nationella Nämnden för prövning av oredlighet i forskning, som nämns i självvärderingen och i hanteringsordningen? Det är dock en statlig myndighet, inte en del av HV. Dit anmäls misstänkt oredlighet (alltså ”fusk”). HV:s Kommitté för utredning av avvikelser från god forskningssed utreder just det, sådant som inte är att betrakta som fusk, men ändå inte är i överensstämmelse med god forskningssed. Den sammanträder när misstankar har väckts.</p>
9 11	1 3	8-9 15- 16	<p>Bedömargruppen anser att högskolan saknar systematik i arbetet med att främja forskningens frihet. Det finns en medvetenhet om vad forskningens frihet betyder för just detta lärosäte, men bedömargruppen rekommenderar lärosätet att strukturera och dokumentera denna medvetenhet.</p> <p>Kommentarer: Vid intervjuerna framkom att det inom delar av högskolan finns väl dokumenterade och strukturerade riktlinjer vad gäller forskningens frihet vid samverkansforskning, exempelvis inom den vitala forskningsmiljön BUV.</p> <p>Vi vill även hänvisa till högskolans värdegrund: ”Verksamheten vid Högskolan Väst utgår från och försvarar principen om alla människors lika värde där demokrati och mångfald bidrar till social välfärd, rättvisa och hållbar samhällsutveckling. Högskolan utmärks av akademisk frihet, kvalitet, integritet och hederlighet.” https://www.hv.se/om-oss/vision-strategier-och-satsningar/vision-och-strategisk-plattform/vardegrund/</p> <p>För övrigt anser vi att forskningsfrihet betyder samma sak på vårt lärosäte som vid andra lärosäten och att vi uppfyller lagen avseende både forskning och samverkan (HL 1 kap. §§2, 3 och 6).</p>
10	2	1-3	<p><i>”Det ska, enligt självvärderingen, sedan länge finnas tydliga rutiner och riktlinjer för att hantera misstänkt oredlighet och det hänvisas till en föreskrift, som dessvärre inte finns tillgänglig för bedömargruppen.”</i></p>

Datum

Reg.nr

2020-09-02

411-00300-19

			<p>Kommentar: Vi uppfattade inte att vi skulle skicka den föreskriften, utan bara den nya hanteringsordningen för avvikelser från god forskningssed. Högskolan ska ju inte utreda misstänkt oredlighet, utan alltid skicka det till den nationella myndigheten, varför vi inte trodde att den var intressant.</p>
13	3	1 f	<p>Bedömgargruppen anser att högskolan saknar systematisk uppföljning av stödverksamhet och infrastruktur vad gäller forskning. Bedömgargruppen kan inte se hur mycket av handlingsplan efter ARK som gällde forskning.</p> <p>Kommentar: Handlingsplanen utifrån ARK fokuserade inte på forskning, utan på utbildning, vilket var en prioritering från högskolans sida.</p> <p>I ARK-medarbetarundersökningen ställdes frågor kring infrastruktur som gällde lärare/forskare. Det stöd som lärare får kommer därför också forskare till del, och vice versa.</p> <p>Uppföljning av stöd och infrastruktur inkluderas i det strategiska årshjulets diskussion om forskning i högskolans ledningsgrupp (årligen i november). Vi vill också framhålla systematiken i de regelbundna träffarna mellan högskoledirektör (ansvarig för stödet) och prefekterna, och den systematiska uppföljning som sker i verksamhetsdialogerna (se självvärderingen s. 30, stycke 7).</p>
13	4	2-3	<p><i>"I självvärderingen framgår också att lärosätet följer upp stödverksamhet till forskning via FUN genom de kvalitetssäkringsprocesser som finns på institutionerna. Bedömgargruppen har inte funnit någon information om vad som följs upp och i vilken cykel."</i></p> <p>Kommentar: Hur forskningsstöd på institutionerna följs upp framgår av "Process för kvalitetssäkring av forskning på institutionerna" (dnr 2018/1904).</p> <p><i>"3. Forskningsstöd. Institutionens forskningsstöd. Tex: Arenor på HV för publicering och spridning (konferenser, rapportserier, nyhetsbrev mm), seminariekultur, medel till konferensdeltagande, nätverk och språkgranskning. Inkludera inte det stöd som miljöerna erbjuder. Stöd på institutionen som vänder sig till forskning såväl inom som utom de vitala miljöerna inkluderas i redovisningen. Var konkreta i beskrivningen."</i></p>

Datum	Reg.nr
2020-09-02	411-00300-19

14	3	1	<p>”Strategierna är inte framskrivna i självvärderingen”.</p> <p>Kommentar: Strategierna är inte framskrivna, men väl inskickade till UKÄ i samband med inlämning av självvärdering december 2019.</p>
14	4	5	<p>Bedömgargruppen anser att samband mellan utbildning och forskning försvåras genom att forskningen bedrivs vid vitala forskningsmiljöer och utbildningen vid institutioner.</p> <p>Kommentar: All utbildning och forskning sker inom ramen för institutioner på Högskolan Väst. De vitala forskningsmiljöerna är inte fristående arbetsenheter, utan en del av institutionerna. Påståendet att de bedrivs vid olika organisatoriska enheter är alltså felaktigt.</p>
13	2		<p>Bedömgargruppen saknar information om ”hård” infrastruktur som tillgång till laboratorier, utrustning och annan teknisk apparatur.</p> <p>Kommentar: Det var så självklart för oss att vi inte kom på att nämna det. Vi hänvisar till beskrivningen av infrastruktur i form av maskiner mm. på Produktionstekniskt centrum, se självvärdering avseende utbildning, bedömningsområde 2.</p>

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
15	3	6-7	<p>Bedömgargruppen noterar att det hittills inte har genomförts några externa granskningar av forskningsmiljöer på Högskolan Väst, men att det finns planer på att införa återkommande externa granskningar vart 4-6 år.</p> <p>Kommentar: Extern utvärdering av samtliga vitala miljöer gjordes senast 2016. Externa oberoende granskningar var en del av det system som infördes 2013, vilket framgår av självvärderingen sidan 8, stycke 2. Även vid intervjuerna framkom att externa utvärderingar är en del av systemet som varit i bruk sedan 2014 (infört 2013).</p> <p>Det stämmer att de externa granskningarna bara har gällt de vitala forskningsmiljöerna, men det ska noteras att tills för alldeles nyligen</p>

Datum

Reg.nr

2020-09-02

411-00300-19

			<p>sedan fanns det inga andra forskningsmiljöer av tillräcklig storlek för att utvärderas som miljö. De vitala forskningsmiljöerna täckte större delen av högskolans samlade forskning. Övrig forskning utgjordes av enskilda forskare inom helt olika fält. Nu har LOV genom strategisk satsning vuxit i volym, och vi förstår att bedömargruppen tycker att det är underligt att den ligger utanför den externa granskningen, men det är under diskussion huruvida de vitala forskningsmiljöerna ska fortleva just utifrån det faktum att det nu finns ytterligare en större miljö.</p> <p>Vi vill påpeka att det nya systemet för utvärdering av de vitala forskningsmiljöerna som beslutades 2019 ersatte ett tidigare, som också innehöll externa granskningar. De viktigaste förändringarna är att den externa granskningen nu ska ske vart 4-6 år istället för som förut vart 4:e år. Den externa granskningen ska nu vara mer av utvecklande än kontrollerande karaktär, och utfallet ska inte kopplas till medelstildelning. I övrigt fanns precis samma process med externa granskare och självvärdering.</p>
18	4	3-4	<p>Lärosätet uppmanas att samla institutionernas olika rutiner för kvalitetssäkring på intranätet.</p> <p>Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet, utöver publicering av relevanta dokument, fångar upp och samlar institutionernas olika rutiner för kvalitetssäkring på intranätet.</p> <p>Kommentar: HV publicerar uppföljning av kvalitetsgranskningen på intranätet och har gjort så under flera år. Institutionerna har inga egna rutiner för kvalitetssäkring av forskning.</p> <p>https://www.hv.se/om-oss/vision-strategier-och-satsningar/kvalitetsarbete/</p>

Datum

Reg.nr

2020-09-02

411-00300-19

Bedömningsområde: Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Samverkan			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering